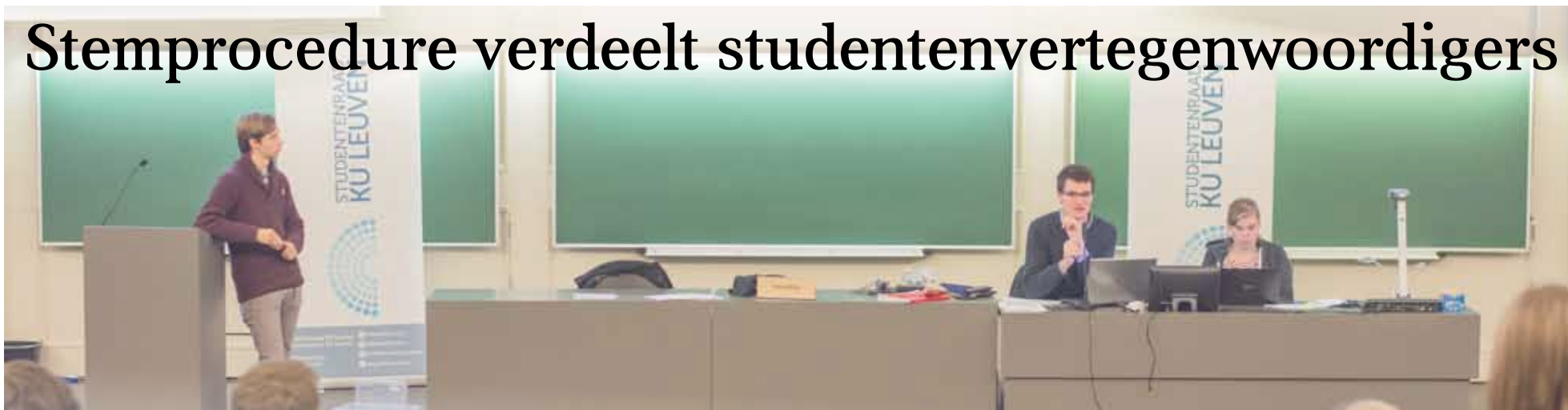

ALGEMEEN, GETRAPT OF ALTERNATIVE VOTE?

Stemprocedure verdeelt studentenvertegenwoordigers

De beslissing over de stemprocedure voor de rectorverkiezing is verschoven naar het tweede semester. Op tafel liggen algemeen stemrecht, het getrapte systeem en de zogeheten alternative vote.

RODERIK DE TURCK

Op dit moment hebben studenten 10 procent van de stemmen bij de rectorverkiezing. Tijdens de vorige verkiezingen werd er gestemd door studentenvertegenwoordigers, die eerder verkozen waren. Dat heet in vakjargon het getrapte systeem. Voor de procedure bij de volgende verkiezing in 2017 gaan de studentenvertegenwoordigers kiezen tussen dat getrapte systeem, het algemeen stemrecht of een combinatie van beiden.

Dat de studentenstemmen bij de rectorverkiezing van groot belang zijn, heeft de vorige rectorverkiezing duidelijk gemaakt. "Het was heel nipt tussen Karen Maex en Rik Torfs (twee rector-kandidaten die respectievelijk 49 en 51 procent haalden in de laatste ronde, red.)" bevestigt Lins Heivers, kringcoördinator Politika.

"De rectorverkiezingen zijn vrij cruciaal. We gaan wel stemmen over het al dan niet aanhouden van een getrapte systeem, maar die stemming gebeurt door de algemene vergadering, die zelf via een getrapte systeem werkt. Daarom is het eigenlijk wenselijk om andere studenten hierover te bevragen," vervolgt Heivers.

Algemeen

Elke student mag stemmen, zo eenvoudig kan het zijn. "Wie de rector is, is iets waar alle studenten over moeten kunnen meebeslissen zodat we een breed gedragen leider krijgen. Algemeen stemrecht voor de rectorverkiezing heeft daardoor een grote symbolische waarde en we mogen niet onderschatten hoe geïnteresseerd studenten zijn," vindt Marie Vanwingh, preses Nieuwe Filosofische Kring.

"Bovendien vermijd je zo de situatie waar kandidaten of faculteiten druk uitoefenen op kiesmannen," maakt Vanwingh haar betoog af.

Lucas Vanlaer, preses VTK, ziet weinig heil in het algemeen stemrecht. "Het leidt

tot populistisch stemgedrag," vindt de preses.

"Het is goed mogelijk om ook in algemeen stemrecht te zorgen voor de nodige voorkennis en diepgang bij studenten. Vandaar dat het idee van een verplicht congres waar de programma's van kandidaten besproken worden, ons erg aanspreekt," weerlegt Vanwingh de kritiek.

Getrap

"In het getrapte systeem kunnen studentenvertegenwoordigers met een grondigere voorkennis een betere inschatting maken van de situatie," verdedigt Lucas Vanlaer, preses Vlaams Technische Kring, het standpunt dat zijn kring op hun open onderwijsbureau heeft ingenomen.

"Studenten die er niet intensief mee bezig zijn, stemmen sneller op een kandidaat omwille van bepaalde uitspraken of achtergrond, terwijl studentenvertegenwoordigers meer bezig zijn met de inhoud van het programma," vult de VTK-preses aan.

Niet iedereen is overtuigd van die redenering. "Een getrapte systeem zorgt voor een minder sterke terugkoppeling naar de achterban" vindt Lins Heivers, kringcoördinator Politika.

Vanlaer begrijpt de bezwaren niet echt. "Het is vreemd dat er voor de rectorverkiezing opgeroepen wordt voor een algemeen stemrecht, terwijl we voor andere vertegenwoordigingsaspecten met het getrapte systeem werken." Verder sleutelen aan het getrapte systeem, is dan ook een logische optie volgens Vanlaer. "Als het getrapte systeem goed werkt, wordt iedereen betrokken. We moeten juist inzetten om dat getrapte systeem te optimaliseren, zodat een aantal frustraties over de werking weggenomen kunnen worden."

Alternative vote

Een mogelijkheid om uit de impasse te geraken ligt misschien wel bij een voorstel van Politika, de *alternative vote*.

"De *alternative vote* is een stemprocedure die deels al wordt toegepast in Australië en Ierland," begint Heivers. "Het basisidee is een zo groot mogelijk democratisch draagvlak te creëren bij studenten. Het stemmen zelf gebeurt door een rangschikking van de kandidaten. Telkens valt de kandidaat met de minste 'eersteplaatsstemmen' af. De stemmen van die kandidaat worden dan verdeeld onder de resterende kandidaten volgens de rangschikking die de student eerder heeft doorgegeven. Dat herhaalt zich, tot alleen de meest gedragen kandidaat overblijft."

"Dat principe willen wij dus toepassen op een facultair congres dat mede georganiseerd wordt door de studentenraad. Alleen studenten die naar het congres komen, kunnen stemmen.

Hierdoor kunnen we ervan uitgaan dat studenten goed geïnformeerd zijn alvorens ze een stem uitbrengen. Hierdoor komen we tegemoet aan een grote bekommernis van tegenstanders van het algemeen stemrecht," besluit Heivers.

"De tweede ronde kan in principe volgens hetzelfde proces verlopen, maar dan is er geen ruimte voor onderhandeling. Een mogelijkheid om dat op te vangen is om in de tweede ronde de studentenvertegenwoordigers te laten meestemmen voor een bepaald percentage. Zo worden elementen uit algemeen stemrecht en het getrapte systeem bijeen gebracht," vervolledigt Heivers zijn voorstel. Al benadrukt de kringcoördinator wel dat er zeker nog ruimte is voor aanpassingen aan het voorstel.

HERZIENING STEMPROCEDURE
"VROEGER WAS BETER"

AANDACHT! AANDACHT!
VANAF HEDEN ZULLEN
ENKEL MANNELIJKE
STUDENTEN NOG
KIES RECHT HEBBEN.
ZO IS BESLIST!

"Met algemeen stemrecht vermijd je situaties waar kandidaten of faculteiten druk uitoefenen op kiesmannen"

MARIE VANWINGH, PRESES NFK

INTERNATIONAAL
Dossier Egypte

6-7

SOCIAAL
Leuvense
uitstoot
stijgt

12

CULTUUR
STUK-Gebouw

16

NAVRAAG
Charles Michel

20

Opinie

Splinter

Roestend plastic

Nieuws over de opwarming van de aarde heeft reeds lang onze huiskamers bereikt, maar houdt ons niet binnen omwille van dreigingsniveau nummer-zoveel. Maar het onheil dat ervan uitgaat, overstijgt de stoutste dromen van IS. Ondernemen we niets, dan zijn we toe aan een spreidingsplan om Vlamingen evenwichtig naar hoger gelegen delen van België te laten migreren.

Was COP21 de toverformule om het noodlot af te wenden? De Franse president François Hollande riep 12 december 2015 uit tot "een grote dag voor de mensheid." Aan ambitie was er inderdaad geen gebrek op de klimaatop in Parijs: in het beste geval stijgt de temperatuur met niet meer dan 1,5°C – 2°C is de absolute grens.

De *sense of urgency* mag dan tot de grote wereldleiders zijn doorgedrongen, de redding van de planeet is daarmee niet in de *sacoche*. Het akkoord mag geen uitnodiging zijn tot achteroverleunen, tot het volgzzaam vertrouwen op gegoochel met beleidsplannen.

We dragen *allemaal* een grote verantwoordelijkheid, maar neigen haar te veronachtzamen. Gepantserd achter de valse veronderstelling dat individuele inspanningen te weinig opleveren, beroepen we ons op een ontoerekeningsvatbaarheid van een vreemde soort. We beschouwen ons niet strafbaar, op grond van onze verslaving aan, jawel, comfort. We roepen twijfelachtige excuses in het leven om niet op te geven wat we lekker vinden, wat weinig tijd kost of wat ons mooi staat. Ook schrijver dezes pleit schuldig.

Het Engelse werkwoord *to comfort* verheldert wat comfort met ons doet: het troost, beurt op, verzacht. In een wereld die op haar kop staat, stelt het comfort van traditie en gewoonte een mens op zijn gemak. Voor het onverwachte en onbekende, al is het nog zo schoon, staat een buitenwipper klaar. Comfort wordt als een heiligheid gepropageerd, alternatieven zijn voor eizelgangers.

Inleveren op comfort impliceert evenwel niet toegeven aan ascese, integendeel. Verplaatsingen kunnen eenvoudigweg ook zonder vervelende uitstoot de atmosfeer in te stuwen: stap op trap. Moeilijk is het niet, oncomfortabel evenmin. De gemiddelde Vlaming kan al fietsen voor koning Rijbewijs B zijn portefeuille siert. En trek een trui aan alvorens richting thermostaat te wandelen.

Als dat ondoenbaar lijkt, zijn meer verregaande oplossingen voor de klimaatverandering voorhanden, zoals *geo-engineering*. Die zijn even maakbaar en koopbaar als comfort. Desnoods verhuizen we naar een andere planeet – wegwerpcultuur op de grootst denkbare schaal.

Pas wanneer plastic gaat roesten, wanneer het schijnbaar onmogelijke en onverwachte gebeurt, daagt de onrust onvermijdelijk. Geen comfort dat nog kan baten. Weliswaar nog weinig opzichtig of binnen camouflerbare perken, maar de roodbruine vlekken zijn er al. Activisten dragen die boodschap, in Parijs en elders in de wereld, overtuigend uit. Eilanden verdrinken, klimaatvluchtelingen vervoegen zich bij de steeds groter wordende massa die, vechtend tegen heimwee, op zoek is naar een ander heem.

Het effect van de hocus pocus van afgelopen zaterdag laat voorlopig op zich wachten. De roest is er, de klimaatverandering stoppen we niet van de ene op de andere dag met een dertigtal bladzijden. Wel door zelf, als mens, onze verantwoordelijkheid op te nemen.

ANNELEEN VAN KUYCK

De Splinter bevat een persoonlijke mening. Ze bevat niet de mening van de redactie.

Cartoon van de week

Deze week werpt Martijn Stoop een blik op de actualiteit.

Editoriaal

Weg met de comfort zone

Ontdek jezelf, begin bij de wereld, leest de slogan van deze universiteit. Mooie marketing, dat zeker. Maar het wordt ook effectief aangemoedigd door een aantal opleidingen. Toch blijven vele studenten te lang in hun comfort zone.

"Er zijn mensen in mijn klas die niet meer op Skype of WhatsApp kunnen," vertelt Charlotte Marie Dooms, een student die een deel van haar master in Caïro aflegt (zie Egypte dossier p. 6-7). Een zin die inslaat als een bom. Hoe absurd is het dat mensen zo een censuur moeten meemaken en wie is er in godsnaam zo zot om er naartoe te gaan?

"Allemaal om zeep die landen," was er vorige donderdag te horen op café. De persoon in kwestie was nog nooit in Egypte geweest. In feite had hij nog nooit buiten Europa gereisd.

Het verdict van analyst Koert Debeuf klinkt merkbaar anders (zie p. 7): "In die tachtig jaar kende Frankrijk veertien grondwetten en vele dodelijke revoluties. Als we dus kijken naar onze eigen geschiedenis, dan is het echt fout om de Ara-

bische wereld na een paar jaar af te schrijven en te zeggen dat het daar toch niet gaat lukken." Een veel fundamentele analyse, me dunkt. Ik zeg fundamentele, want Debeuf woont effectief in Egypte.

Punt is niet dat je alleen kan oordelen over complexe zaken als je er woont, maar wel dat bekrompen houdingen niet tot het verleden behoren. Het is niet omdat u achter uw computerscherm wat artikels leest en op café om de hoek van waar u woont instemming krijgt van de maten, dat u een goede inschatting maakt van andere culturen.

In onze Navraag (p. 20) stelt premier Charles Michel dat populistische partijen al 15 jaar aan populariteit winnen. Samenhangend daarmee is er bij velen gewoon minder interesse in die andere culturen. Niet dat we minder reizen, maar het reizen verengt zich tot op het punt dat het meer een reflectie is van je eigen cultuur dan iets anders. U kent het wel, twee weken naar Marokko reizen, je hotel niet buitenkomen, totaal gefocust op die *tan* die je terug thuis kan sho-

wen aan de rest. Reizen van een opmaat-gemaakt buffetkaliber. Hoe jammer.

Ironisch dat in deze geglobaliseerde en in vele gevallen geliberaliseerde wereld, mensen zo hard hunkeren naar oogkleppen. Of het nu gaat om onbegrip over cultuur (zie artikel over financieringsmoeilijkheden bij STUK p. 16) of liever op politieke correctheid te berusten dan eens serieus over iets te discussiëren (zie p. 13), onze comfort zone is heilig geworden.

Weinig helpt zo goed tegen oogkleppen als jezelf totaal buiten je comfort zone plaatsen. Dat je het hier uiteindelijk toch beter vindt, is zeer goed denkbaar. Om het met Charlotte Marie Dooms te zeggen: "Ik ben ook blij dat ik bijna naar huis ga, omdat ik nu extra apprecieer wat ik mis in België." Klopt als een bus, me dunkt.

RODERIK DE TURCK

Hoofdredacteur. Het editoriaal bevat een mening die gedragen is door de redactie.

SLECHTE COMMUNICATIE EN WANTROUWEN

Moeilijk huwelijk op Ladeuzeplein

De reorganisatie van de Centrale Bibliotheek en de Letterenbibliotheek in de divisies Artes en Erfgoed & Cultuur verloopt stroef. Communicatie blijkt het grote struikelblok te zijn.

RODERIK DE TURCK, MAARTEN LANGHENDRIES EN JOES MINIS

Sinds 1 december bestaan de Centrale Bibliotheek (CBIB) en de Letteren Bibliotheek (LBIB) niet meer (zie Veto 4207). Nu zijn er de divisies Artes en Erfgoed en Cultuur, die onderdeel van de Universiteitsbibliotheek zijn.

“De afdeling Erfgoed & Cultuur ligt op z'n gat op dit moment,” zegt Bob, personeelslid van de cbib onomwonden. Garrelt Verhoeven, voormalig hoofd van de afdeling, heeft ontslag genomen. De gehele organisatie van Erfgoed & Cultuur wordt op dit moment nader bekeken en op de schop genomen. “Voor Erfgoed & Cultuur was een zeer ambitieus plan opgezet, en we moeten kijken wat realistischer is,” laat Hilde Van Kiel, directeur van de universiteitsbibliotheek weten.

Ook bij Artes loopt het niet zoals het zou moeten lopen, al lijken de problemen beperkter. Els, een ander personeelslid uit de cbib, geeft aan dat ze als personeelsleden niet goed behandeld zijn. “Mensen met een zeer gespecialiseerde job hebben een andere job gekregen waar ze niets mee kunnen doen,” zegt ze.

Bob is een van die mensen. Nadat hij zich decennialang heeft beziggehouden met gespecialiseerd werk, moet hij nu toezien hoe iemand anders dat werk doet terwijl hij eveneens een job heeft gekregen waar hij geen verstand van heeft.

Participatie

Hilde Van Kiel, directeur van de Universitaire Bibliotheek, wil benadrukken dat iedereen vanaf het begin bij de reorganisatie betrokken is geweest. Ook Demmy Verbeke, hoofd van Artes, houdt vol dat hij altijd heeft gezegd dat zijn deur voor iedereen open stond en staat.

Desalniettemin ervaren Bob en Els een grote afstand tussen het management en henzelf. “Die nieuwe mensen

De Centrale Bibliotheek en de Letterenbibliotheek worden gereorganiseerd in de divisies Artes en Erfgoed & Cultuur

FOTO Bart Heleven

beslisten maar over de nieuwe organisatie, zonder te weten wat er goed was aan de oude organisatie,” zegt Els.

Verbeke ontkent dat hij in zijn hoofd een organisatie heeft uitgedacht en mensen lukraak functies heeft toebedeeld. Van Kiel: “Het idee was dat we samen onze organisatie zouden maken.” Ze heeft juist willen kijken welke competenties ze in huis had, om die mensen ook een functie te kunnen geven die bij hen past. De mensen die tegen hun pensioen aan zitten (2016 en 2017), kunnen volgens Van Kiel hun job doen totdat ze af-

“Het idee was dat we samen onze organisatie zouden maken”

HILDE VAN KIEL,
DIRECTEUR UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

zwaaien.

Bob zit nochtans luttele jaren voor zijn pensioen, en heeft toch een nieuwe baan gekregen. Els heeft geen nieuwe baan, maar wel meer werk gekregen: dat komt doordat een collega van haar niet langer een fulltime, maar een parttime job heeft. Iedereen

zonder vast contract heeft dat contract niet verlengd zien worden. Er zijn verschillende mensen die zeer ontevreden zijn over de functie die zij nu bekleden, maar die daar niet over willen praten.

Communicatieproblemen

Van Kiel betreurt het dat er gevallen zijn zoals dat van Bob. “Dat zijn de dossiers die we opnieuw oppakken en waar we gaan kijken waar er een communicatiestoornis is geweest.” Ze wil een stukje realisme inbrengen in de nieuwe organisatie. “Ik ben ervan overtuigd dat we dat met een aantal gesprekken kunnen doen.”

Dat de communicatie niet overal even goed is verlopen, geeft Van Kiel toe “Het is het allermoeilijkste aan het project om zowel intern als extern de communicatie in orde te hebben, maar alle adviezen die we kregen hebben we gevolgd.” Jo Tollebeek, decaan van de Faculteit Letteren, heeft dat ook gemerkt: “Ik denk dat de communicatie vanuit de universiteitsbibliotheek aanvankelijk niet goed is geweest. Er is daarover in de faculteit veel onrust geweest, en dat hebben we de directie ook duidelijk laten weten.”

Dat is nu wel verbeterd. Zo is er veel meer overleg over de verplaatsing van bepaalde collecties van de lbib naar de cbib. “Het wantrouwen binnen de faculteit, dat zeker terecht was, is voor een groot deel weggenomen.”

Verbeke spreekt van ‘indianenverhalen’ als hij hoort wat er zoal wordt verteld in de gangen. “Ik heb gehoord dat wij 80% van de collectie willen weggooien. Dat slaat nergens op. Dat neemt niet weg dat er een aantal zaken zal veranderen de komende jaren. Zo bestaat het plan om een deel van de collectie uit het Tabularium onder te brengen in de Grote Leeszaal.”

“De afdeling Erfgoed & Cultuur ligt op z'n gat op dit moment”

BOB,
MEDEWERKER VOORMALIGE CBIB

Wat er ook gebeurt achter de schermen van Artes en Erfgoed & Cultuur, Van Kiel hoopt dat de collectiegebruiker er geen last van zal hebben. Sterker nog, ze hoopt dat de twee divisies onzichtbaar zijn voor de collectiegebruiker. “De gebruiker moet niet weten of een boek door Artes of door Erfgoed & Cultuur is aangekocht. De scheiding tussen de twee mag niet al te strikt zijn.”

Hallo, met Erika Torfs?

Een vliegtuigcrash, een schietincident op de campus of salmonella in de Alma: het kan allemaal in de crisisweek van de master Bedrijfscommunicatie. Tijdens het praktijkproject lossen de studenten drie dagen lang een fictieve crisis op.

RODERIK DE TURCK EN HEIDI VAN ROMPUY

Dat het een pittige week is, die crisisweek, mocht ook ondergetekende aan den lijve ondervinden. De opbouw van het project is eenvoudig: drie dagen lang sluit je je samen met je com-

municatieteam op om een fictieve crisis aan de KU Leuven op te lossen. Maandag om 10u loopt het eerste bericht binnen. Woensdagnamiddag dooft de crisis uit.

In tussentijd moet je elke dag tot middernacht bereikbaar zijn en vanaf zes uur 's ochtends weer paraat staan. Contact gebeurt telefonisch of via het online logboek, waar zowel studenten als docenten updates kunnen plaatsen. Tot ziens slaap, tot ziens buitenwereld.

Vorbereiding

“Het crisisproject is onderdeel van het vak *Bedrijfscommunicatie in de praktijk*,” vertelt praktijkassistent Hannelien Del'haye, die mede verantwoordelijk is voor het project. “Drie weken lang kunnen de studenten zich voorbereiden op de

crisisweek.” De teams weten op voorhand namelijk niet met welke crisis ze zullen worden geconfronteerd en moeten zich daarom aan de hand van een communicatieplan op onverwachte scenario's voorbereiden.

“Tijdens de eerste twee weken zitten de studenten samen in een expertisegroep met anderen die dezelfde rol zullen vervullen tijdens de crisis,” legt Del'haye uit. “Er zijn managers interne communicatie, externe communicatie en sociale media, maar ook tekstschrijvers voor elke functie en een algemene woordvoerder.”

Lees verder op pagina 4

VETO ZET RECHT

In Veto 4211 stond er in een streamer Andreas De Block, vicedecaan Onderwijs. Dat is fout. Professor De Block is sinds dit jaar vicedecaan Onderzoek. Onze excuses, Andreas.

Onderwijs

ARCHI'S IN DE DEADLINE

Weinig slaap, eerste sneeuw & poffertjes

Nog voordat de meeste studenten aan de blok beginnen, hebben de studenten ingenieur-architect hun zwaarste nachten al achter de rug. Rond deze tijd zijn ze druk in de weer met Photoshop, Indesign en Autocad.

LOUISE GOEGBEUR

De architectuurstudenten hebben normaliter per semester één ontwerpopdracht. Wekelijks krijgen ze feedback van begeleiders om hun ontwerp te verbeteren. Na de laatste begeleiding begint de deadline, het produceren van de finale plannen, schetsen, snedes, details, collages en natuurlijk de maquette.

Deadlines

Volgens *Van Dale* betekent deadline "het uiterste tijdstip waarop iets gedaan moet zijn". Voor archi's is de deadline geen tijdstip maar een intense periode (gewoonlijk een week) met korte nachten, stress, fastfood, Nederlandse klassiekers en weinig beweging.

Een laatstejaars vertelt over haar meest memorabele deadline. "Omdat het kasteel van Arenberg maar tot middernacht openblijft, besluiten we op kot verder te werken. Op de fiets bots ik tegen een andere fietser. Als bij wonder is de maquette nog intact maar mijn goede hand is gekwetst."

"Het afwerken van de maquette duurt heel de nacht. Na een uur slaap gaan we met de maquette naar het kasteel voor de jury. Blijkt dat we de krachtwerking (*trek en druk, red.*) van onze structuur hebben omgewisseld. We krijgen een buis. Nachtjes doordoen loont dus niet altijd."

Slapeloze parkiet

Een aantal studenten stedenbouw werken voor de huidige deadline bij iemand thuis. Samen gezellig *deadlines* in de zetel onder een persoonlijk dekentje met de *Macbook* op schoot, meer moet dat niet zijn.

Hoe uitzichtloos de deadline ook aanvoelt, gelukkig zijn er de eetmomenten. Om zes uur is het tijd voor poffertjes met suiker.

FOTO Anneluus Vermeersch

De parkiet is uitzonderlijk voor een paar dagen verhuisd naar een andere kamer. De arme vogel kan geen oog dicht doen, aangezien de lichten in de living dagen en nachten lang aanblijven.

Ook de ton, de tekenzaal onder het dak in het kasteel, is deze dagen druk bezet door tweedejaars. Zij werken aan de finale maquette met als resultaat handen vol snijwondjes en lijm. De studenten klagen dat de deadline zwaar is, maar door de aankoop van al het maquettemateriaal is een deadline vaak prijzig.

Tijdsbesteding

Maar is al dat deadlines wel gezond? Studietijdmetingen tonen aan dat architectuurstudenten veel meer uren besteden aan ontwerp dan is voorzien, zodat andere vakken blijven liggen.

Hilde Vanaenroyde, ombuds en studentenbegeleider van de architectuurstudenten, licht toe: "De studietijdmetingen hebben als

doel dat bij een te grote kloof tussen begrote tijd en bestede tijd de POC (*Permanente Onderwijscommissie, red.*), maatregelen bedenkt om die bestede tijd te verminderen."

“Wanneer is iets af?” moet je ook later beantwoorden in je professioneel leven”

YOLANDE BERBERS,
PROGRAMMADIRECTEUR
INGENIEURSWETENSCHAPPEN

Sommige studenten krijgen alles geleerd op korte tijd tijdens de blok, maar de mees-

te studenten komen in de problemen. "Studenten moeten zichzelf leren organiseren. De eerste- en tweedejaars hebben afwisselend een ontwerpweek en een niet-ontwerpweek. Zo worden ze gestimuleerd om het ontwerp na elke ontwerpweek een week te laten liggen en andere vakken bij te werken. We proberen de studenten die structuur aan te leren in de hoop dat ze dan in de hogere jaren ook zelf hun tijdsbesteding kunnen controleren," aldus Vanaenroyde.

Yolande Berbers, programmadirecteur van de Facultaire POC Ingenieurswetenschappen, ziet hetzelfde probleem: "Wij kiezen ervoor een realistische probleemstelling te geven. Het zijn geen typisch afgelijnde opdrachten waarbij het begin- en eindpunt duidelijk zijn. "Wanneer is iets af?" is een vraag die je ook later moet beantwoorden in je professioneel leven. Wij vragen aan de opdrachtgever om duidelijk te maken aan de studenten wat er minimaal verwacht wordt."

STUDENTEN BEDRIJFSCOMMUNICATIE LOSSEN CRISIS OP

Vervolg van pagina 3

De studenten krijgen een rol toebedeeld op basis van hun vooropleiding. "Iemand die van Taal- en Letterkunde komt, wordt wellicht tekstschrijver," vertelt ze.

In de laatste week voor de crisis worden de studenten uiteindelijk gemixt tot communicatieteams, waar alle functies samenkomen.

"Met dat team zullen ze dan de crisis moeten bestrijden," vult professor Koen Jaspaert, coördinator van het project aan.

Creatief fictief

Dat ze bijzonder creatief zijn binnen het docententeam, daar kan niemand om heen. Een

kleine greep uit het aanbod van dit jaar: een robot die studenten aanvalt, een medewerker die bijna van de bibliotheektoren springt en een professor die al kussend met een studente wordt gespot.

“Ik speelde zelf de rector”

HANNELIEN DEL'HAYE,
PRAKTIJKASSISTENTE

Ook de fictieve wereld die vervolgens doorheen de crisisweek werd opgebouwd, was indrukwekkend. Zo bleek de bedachte zelfmoordpoging veroorzaakt

door pestgedrag op de werkvloer, lekte dat verhaal in -waar anders?- *Veto*, barstte er vervolgens een storm los op sociale media (inclusief hashtag #depestaan-KULeuven) en werd de rector uitgenodigd in *De Afspraak* bij Bart Schols.

Ondertussen hingen wij gemiddeld vier of vijf keer per dag aan de lijn met diezelfde rector (voor de gelegenheid Erika Torfs), riepen we een fictieve persconferentie bij elkaar en kregen we telefoon van een verontruste professor uit het verre Grenoble. Allemaal fictief uiteraard. De ene rollenspeler heeft al betere *acting skills* dan de andere, maar het zit verdorie pienter in elkaar.

“We verzinnen zes crisissen hier aan de universiteit”

KOEN JASPAERT, PROFESSOR
EN PROJECTCOÖRDINATOR

Scenario

"Ik speelde zelf de rector in een van de scenario's dit jaar," vertelt Del'haye. "Al in maart of april van het vorige academiejaar begonnen we het crisisproject voor te bereiden. We werken een leidraad uit, maar spelen tijdens de crisisweek ook in op de beslissin-

gen van de studenten. Al lukt dat niet altijd. We kunnen het scenario niet helemaal omgooien."

"Wij verzinnen in totaal zes crisissen, allemaal aan KU Leuven," vult Jaspaert aan. "Voor elke crisis zijn er vijf à tien rollenspelers. We vragen onze collega's of ze een rol willen opnemen en verdelen zo de taken. Tijdens de crisis geven we hun telefoonnummers dan aan de studenten."

Dat zorgt ook onder de collega's voor grappige verhalen, vertelt Jaspaert. "Dit jaar stonden er twee rollenspelers in mijn kantoor ruzie te maken. Ze moesten in het scenario namelijk een tegenstrijdige positie innemen. Ook voor ons is het innemend, maar wel heel leuk."

De Ommekeer

EERSTE WERELDOORLOG

Het roemrijke verleden van de KU Leuven blijft jammerlijk onbemind. De Ommekeer belicht de gebeurtenissen die onze universiteit getekend hebben voor het leven.

De vlammenende bibliotheek

TEKST RODERIK DE TURCK EN MAARTEN LANGHENDRIES

FOTO AFGEBRANDE BIBLIOTHEEK, UNIVERSITEITSARCHIEF KU LEUVEN

“In eerste instantie kloppen de Duitsers zich daarmee op de borst”

MARK DEREZ, ARCHIVARIS

In de nacht van 25 augustus 1914 ontketen de Duitsers in Leuven een furie die zijn weerga niet kent. De universiteitsbibliotheek gaat daarbij in vlammen op en talloze literaire schatten gaan verloren.

4 augustus 1914: het Duitse leger steekt de Belgische grens over en schendt zo de neutraliteit van het land. Al snel bezetten de Duitsers Leuven en trekken de Belgische troepen zich terug op de vesting Antwerpen. Vandaar voeren ze gerichte guerrilla-aanvallen uit op de Duitse aanvoerlijnen, tot grote frustratie van de bezetters.

Daar komt nog eens de angst voor franc-tireurs bij: “Dat zijn burgers die uit vaderlandsliefde of verzet op reguliere Duitsers zouden hebben geschoten,” legt Mark Derez, archivaris van de Universiteitsbibliotheek, uit. “In 1914 zijn veel Duitse soldaten overtuigd van het bestaan van franc-tireurs. Ze kenden dat ook al van de oorlog met Frankrijk in 1870.”

Duitse frustratie

Op 25 augustus komt die Duitse frustratie, na alweer een geslaagde aanval van de Belgen, tot een uitbarsting. 3000 huizen en een aantal universiteitsgebouwen, waaronder de bibliotheek die toen nog in de Naamsestraat lag, gingen in vlammen op. Wat er die nacht precies gebeurd is, blijft echter - net zoals in de Tweede Wereldoorlog - onduidelijk. “De Duitsers hebben meteen hun repressief optreden vergoelijkt als een strafmaatregel,” zegt Derez.

De meest objectieve uitleg is dat het garnizoen van Duitse soldaten op terugtrekkende eigen troepen geschoten heeft. “Daartegenover staan de verklaringen dat er meer voorbedachte rade bij de Duitsers was,” gaat Derez verder, “om te voorkomen dat ook in Brussel of rest van het land de burgers in opstand zouden komen.”

Nochtans waren de relaties tussen de KU Leuven en Duitsland tot kort voor

de inval zeer goed. Professoren stuurden vaak hun beste studenten naar Duitse universiteiten en iedereen was in de ban van de Duitse studentenromantiek. “Voor WO I was Duitsland een soort modelland, in de exacte wetenschappen, maar ook in de humane,” bevestigt Jo Tollebeek, historicus en decaan van faculteit Letteren. Nog ironischer: vlak voor de oorlog was de universiteitsbibliotheek nog opgeknapt door een Duits bedrijf uit Leibniz.

Professor Henry de Vocht kon nog net vluchten met brieven van Erasmus

Nu leggen diezelfde Duitsers de bibliotheek echter in as, waarbij rond de 300.000 boeken verloren gingen. Daar zijn ook 1000 oude handschriften en 8000 wiegendrukken bij. Ook de pauselijke stichtingsbul van de KU Leuven gaat in vlammen op.

Professor Henry de Vocht kan nog net, terwijl de kogels hem om de oren fluiten, uit zijn brandend huis vluchten met zijn brieven van Erasmus en Thomas More. Het zijn nog steeds topstukken van de huidige bibliotheek.

Propaganda oorlog

Vele andere kostbare geschriften zijn reddeloos verloren.

Daardoor krijgt Leuven een hoofdrol in de propaganda oorlog. “Die brand heeft het middeleeuwse bibliotheekgebouw volledig verwoest. Dat heeft Leuven als oorlogsslachtoffer op de kaart gezet,” zegt Tollebeek.

De Duitsers zien dat echter niet zo: “In eerste instantie hebben ze zich daarmee op de borst geklopt, niet als schuldbekenenis, eerder als “zo pakken we dat aan”, legt Derez uit. Al snel keren hun acties zich tegen hen en in de geallieerde propaganda worden de Duitsers, “The Hun”, als cultuurbarbaren afgeschilderd. “Leuven heeft dat ook uitgespeeld als een soort retoriek dat de Duitsers een soort barbaren waren die beschaving vernietigd hadden,” duidt Tollebeek.

“Ze hebben zich daar in al hun arrogantie serieus misrekend en zichzelf daarmee in de voet geschoten,” bevestigt Derez. De brand van de Leuvense universiteitsbibliotheek krijgt zo een echte symboolfunctie. De Duitsers proberen hun fout nog recht te zetten met allerlei mooie beloftes en schadevergoedingen, maar daar is rector Ladeuze nooit op ingaan. Die laatste zou zich heel de oorlog tegen de bezetter blijven verzetten en heeft zich nadrukkelijk afgekeerd van elke samenwerking met het Duitse Keizerrijk. De universiteit bleef ook de hele oorlog gesloten, en de tweede zitting van 1914 viel daardoor pas in 1919.

Echt activisme is sowieso niet aan de orde in Leuven: “Collaboratie zoals in WOII, heb je dan niet. Noch de communautaire vraag, noch de ideologie sprak de universitaire gemeenschap aan,” benadrukt Tollebeek. Toch slaagde niet iedereen erin te weerstaan aan de aantrekkingskracht van de Duitsers. “We zijn vaak geneigd WO I als een voorloper

van WOII te zien, maar dat is niet zo,” besluit Tollebeek.

Pek en veren

Jozef De Cock, een bij studenten heel populaire professor Germanistiek, stond iets te dicht bij de bezetter, en dat werd hem na de oorlog niet in dank afgenomen. “Hij is na de oorlog met pek en veren overladen, en hij heeft de universiteit moeten verlaten,” bevestigt Derez. Daarna verbleef hij in ballingschap in Nederland.

De brand van de universiteitsbibliotheek zal de hele oorlog lang strategisch ingezet worden door geallieerden om de Duitsers voor te stellen als volstrekt cultuurloos volk. “Samen met de vernietiging van de Kathedraal van Reims, is Leuven daarmee een beeld van de barbarij van de Duitsers. De universiteit maakte daar handig gebruik van om fondsen te werven,” verklaart Tollebeek.

Met dat geld zal er vrij snel een nieu-

“Voor WO I was Duitsland een soort modelland”

JO TOLLEBEEK,
HISTORICUS

we bibliotheek getekend worden door een Amerikaanse architect die verder ook shopping malls ontwierp, bevestigt Tollebeek. “De nieuwe bibliotheek komt op een andere locatie. Hoewel de bibliotheek historiserend overkomt van buiten, is ze hypermodern vanbinnen.”

DOSSIER EGYPTTE

Egypte, 5 jaar na de revolutie

TEKST: BRECHT CASTEL

FOTO'S: JORN DE COCK, ANNELIES KEULEERS EN CREATIVE COMMONS

Begin 2011 gingen de beelden van een strijdvaardige massa op het Tahrirplein in Caïro de wereld rond. Sindsdien zit Egypte op een politieke rollercoaster tussen democratie en dodelijke repressie. Twee tijdelijke inwoners van Caïro vertellen hoe zij dat beleven.

CHARLOTTE MARIE DOOMS LEUVENSE STUDENT

Zij volgt de richting arabistiek en islamkunde aan de KU Leuven. Het eerste semester van haar master doet ze in Caïro.

Hoe ziet je universiteit in Egypte er uit?

Charlotte Marie Doms: «Het is een groot herenhuis en we zijn slechts met twaalf studenten. Mijn universiteit hier wordt georganiseerd door een aantal universiteiten uit België en Nederland: Arabische studenten zitten dus sowieso niet in onze klas.»

«Naar de les ga ik met de taxi en niet omdat ik een rijke *tata* ben (*lacht*). Anders is het een uur wandelen in de dichte smog en je wordt voortdurend lastiggevallen. Dan ben je de rest van de dag slecht gezind.»

Je zegt dat je wordt lastiggevallen?

Doms: «In de metro ben ik al een paar keer famous aan mijn kont vastgegrepen. Er is wel een speciale coupé alleen voor vrouwen, maar die is vaak vol en dan moet je toch in de gemengde coupés.»

«Op straat word ik veel nageroepen door mannen en dat is vermoeiend. Ik vind het niet fijn om me elke keer kwaad te maken vanwege seksistische opmerkingen, omdat ze in veel wijken niet gewoon zijn aan westerse vrouwen. Ze denken ook dat ik de taal niet versta. Als ik dan een Arabische tirade afsteek, zijn ze wel verrast. Meestal zeg ik iets als "schaam u" of als het echt erg is "uw moeder is een hoer" (*lacht*). Meestal beginnen de mannen dan te lachen.»

«Vaak gebeurt het uit verveling door jongetjes, die weten ook niet beter. In Caïro wonen bijna 25 miljoen mensen en de helft is onder de 25 jaar. Bovendien is er een hoge werkloosheid.»

Welcome to Egypt

Zijn er grote cultuurverschillen?

Doms: «Mensen zijn hier zeer expressief. Vaak is er een ruzie op straat en dan denk je "dit is echt het einde voor een van deze twee personen". En een minuut later zijn die aan het knuffelen! Dat is heerlijk als je het vergelijkt met alle hypocrisie in het westen. Wat ik bij Vlamingen het meeste

hoor over Arabieren is "die zijn precies altijd kwaad" (*lacht*). Arabisch lijkt op straat misschien een harde taal, maar het is ook een ongelooflijk mooie taal. Als je vrouwen hoort spreken is dat heel zacht.»

«Het is fantastisch dat iedereen je altijd helpt. Je zult hier nooit een oudere alleen de straat zien oversteken. Zodra je vragend in het rond kijkt, komen ze al vragen waar je naartoe moet. Je kunt ook geen straat passeren zonder dat mensen "Welcome to Egypt!" roepen. Soms vind ik dat wel vervelend, omdat ik niet graag als toerist word bekeken, maar ik begin te geloven dat ze het ook echt menen.»

«Familiewaarden zijn zeer belangrijk en het levensritme is ook anders. Een van de meest gebruikte spreekwoorden hier is "morgen hopelijk". In het begin is dat moeilijk, maar nu vind ik het zalig.»

“Sisi speelt slim in op de angsten van de mensen, het lijkt wel België”

Hoe is het uitgaansleven in Caïro?

Doms: «Er is bier! Het heet Stella! En het is niet van België, maar van Heineken... Meer moet ik eigenlijk niet zeggen, dat's niet ok. Op zich is het bier zeker betaalbaar en er zijn alcoholwinkels in elke wijk. Moslims drinken meer dan ze vaak willen toegeven (*grijnst*).»

«Echte feestjes en danscafés zijn er nauwelijks, maar ik moet zeggen dat ik het uitgaansleven in Leuven nog geen dag heb gemist. Hier drink je geen alcohol, maar thee in een gezellige *shishabar* (een bar waar je waterpijp kan roken, *red.*). Of je huurt een bootje op de Nijl met vrienden en bouwt daar een feestje. Heel de nacht lang zijn er trouwens mensen op straat. Ik heb me hier nog nooit onveilig gevoeld.»

Sisi is overal

Hoe ervaar je het regime van Sisi?

Doms: «Door zijn kop die overal in de straten hangt op affiches, waarop staat dat hij het terrorisme aan het bestrijden is.

Dat was ook zijn grootste campagnepunt. Hij ontwijkt alle binnenlandse én buitenlandse zaken en focust alleen op terrorisme. Hij speelt slim in op de angsten van de mensen. Het lijkt wel België.»

«Van de strenge censuur heb ik zelf nog niets gemerkt, maar er zijn mensen in mijn klas die niet meer op Skype of WhatsApp kunnen.»

IS is stront

Wat hoop je voor de toekomst van Egypte?

Doms: «De situatie is vrij uitzichtloos. Het grote probleem is de demografische groei en dat gaat alleen maar erger worden. Zolang de politiek niet stabiel is, zie ik ook niet meteen grote veranderingen plaatsvinden.»

«Ik hoop ook dat het toerisme terug zal opleven, want er is echt heel veel de moeite om te zien. Ik hoop dat IS... *aargh! Fucking IS*. Ik hoop dat ze verslagen worden door het Egyptische leger, want IS is *kharah* (Arabisch voor stront, *red.*). Het leger claimt wel dat ze IS onder controle heb-

ben, maar iedereen weet dat dat niet zo is. Egypte was vroeger een van de grootmachten in het Midden-Oosten, maar op dit moment zijn er zoveel binnenlandse problemen dat ze zich niet kunnen bezighouden met andere oorlogen.»

Hoe evalueer je je verblijf in Egypte tot nu toe?

Doms: «Ik ben blij dat ik geen typische feest-Erasmus-ervaring heb. Hier word je echt wel gedwongen om na te denken, want het leven en de maatschappij zijn hier zo confronterend. De verschillen tussen arm en rijk zijn op weinig andere plaatsen zo groot... De bedelaars op straat zijn hier bijvoorbeeld mensen die nog goed hun brood verdienen. In de sloppenwijken is het erger en eten ze uit vuilnisbakken.»

«Ik ben ook blij dat ik bijna naar huis ga, omdat ik nu extra apprecieer wat ik mis in België. Schone lucht, parken waar je niet voor moet betalen, familie! Maar ik kom zeker terug naar het Midden-Oosten, de woestijn en Caïro.»

Charlotte Marie Doms op het Tahrirplein in 2015

Tijlijn

Sinds 2011 kende Egypte twee revoluties, drie grondwetten, vier presidenten en zes eerste ministers. Een beknopt overzicht van de politieke onrust.

Hosni Moebarak

jan-feb 2011
Einde Moebarak

Massale protesten in Tunesië waaien over naar het Tahrirplein. Het is het begin van protestmarsen in het hele Midden-Oosten, de "Arabische Lente". Dankzij een vreedzame revolutie komt er zo een einde aan de militaire dictatuur van Hosni Moebarak, die Egypte sinds 1981 in zijn greep had.

nov-dec 2011
Vrije verkiezingen

Het leger leidt Egypte met strakke hand en nieuwe demonstraties op Tahrir monden uit in gevechten met 42 doden. De beloofde vrije verkiezingen worden gewonnen door de Moslimbroeders.

mei-jun 2012
Democratische president

Na de parlementsverkiezingen winnen de Moslimbroeders ook nipt de presidentsverkiezingen. Hun leider, Mohammed Morsi, wordt de eerste democratisch gekozen president van Egypte en vormt een regering.

nov-dec 2012
Islamitische grondwet

Morsi bewandelt eerst het pad van de democratie en belooft veel, maar trekt dan alle macht naar zich toe om een erg islamitische grondwet door te duwen. Nieuwe protesten monden uit in gevechten tussen protestanten en milities.

DOSSIER EGYPTE

KOERT DEBEUF POLITIEK ANALIST

Hij studeerde oude geschiedenis in Leuven en rolde daarna in de politiek. Jarenlang was hij adviseur en speechschrijver van ex-premier Guy Verhofstadt. Sinds september 2011 woont hij met zijn gezin in Caïro, waar hij het Midden-Oosten volgde voor de Europese liberale fractie (ALDE).

In november 2011 was je op Tahrir. Hoe was dat?

Koert Debeuf: «Tahrir had *moodswings* van uur tot uur: van grote euforie tot gevechten met doden. Soms had je een enorm samenhangingsgevoel en was iedereen blij. En een paar uur later voelde je een vijandige sfeer door de invloed van zogenaamde *thugs* (mensen die betaald worden om onrust te zaaien, red.).»

«Die gevechten hadden ook soms een absurd kantje. Een straat was een echt oorlogsgebied en de Pizza Hut en de McDonald's waren gebarricadeerd, maar in het ijzeren hek was een klein deurtje en zo kon je nog altijd een hamburger gaan eten (lacht). Dat was ook typisch de revolutie.»

«Ik was ook op Tahrir toen Morsi verkozen was, als enige westerling tussen de Moslimbroeders, en opnieuw toen hij een jaar later door Sisi werd afgezet. Dat gebeurde na drie dagen massabetogingen en creëerde een enorme ontlading, want iedereen was angstig voor een mogelijk bloedbad.»

Wat is het belang geweest van Tahrir?

Debeuf: «Mensen zijn op straat durven komen, wat niet evident was, en ze hebben de dictator weg gekregen. Dat hadden ze nooit gedacht. Ouders probeerden hun kinderen tegen te houden, maar die zijn uit het raam gekropen om naar Tahrir te gaan!

Meisjes van 18 à 19 jaar zeiden me: “Tegen het gezag in, neem ik mijn vrijheid.”»

«Toen men zag dat het met Morsi niet beter werd, zijn er nog meer mensen dan in 2011 op straat gekomen. “Als we willen, krijgen we hem weg.” Dat is ook de reden waarom Sisi nu niet het gevoel heeft dat hij een onaantastbare dictator is. Nee, hij moet heel de tijd praten met het volk en dingen uitleggen. Dat gevoel is nieuw en dat is een enorme verandering.»

Domino

Volgens u was de “Arabische Lente” van 2011 een echte revolutie. Waarom?

Debeuf: «Het is vanuit Europa misschien moeilijk te zien, maar sinds die opstanden is een enorm intellectueel debat over religie op gang gekomen. “Wat is de interpretatie van de Koran? Hoe moeten we onze staat inrichten? En wat is de plaats van religie daarin?” De verandering zal zoals in elke revolutie van onderuit moeten komen. Dat is zachtjesaan bezig. In 2011 is de grote dominosteen gevallen en nu zie je alle kleine dominosteentjes allerlei richtingen uitgaan. Maar die zijn zo klein dat ze onopvallend zijn.»

“Egypte kan niet opnieuw naar een echte dictatuur gaan”

«Dit complexe debat is zeker niet nieuw in de Arabische wereld, maar de Arabische Revolutie zorgt ervoor dat veel van die zaken versnellen, kristalliseren en soms ook gewelddadig worden. Denk aan Syrië. Die

strijd is pas opnieuw begonnen en daarom is het geen cynische “Arabische Lente”, maar een echte revolutie.»

«Bovendien zie ik ook dat veel jongeren zijn veranderd. Die spreken onder elkaar over hun seksuele geartheid, over geloofs-overtuiging enzovoort. Wat vroeger totaal onmogelijk was. Het zijn kleine elementen die er op wijzen dat de Arabische Revolutie – die voor velen al voorbij en mislukt is – de grondstroom in de Arabische wereld wel degelijk verandert. De geest van de vrijheid is uit de fles en die krijg je er niet zomaar weer in.»

“De Arabische Revolutie heeft de grondstroom veranderd”

Na de presidentsverkiezingen in 2012 schreef u dat Egypte een democratie was. Was dat voorbarig?

Debeuf: «Ja, vandaag kan je zeggen dat dat te optimistisch was. Maar Egypte had toen wel alle mogelijkheden om een democratie te worden. Dat is toen door verschillende politieke actoren – vooral door de Moslimbroeders, maar ook door andere – bewust om zeep geholpen. Is Egypte nu afgeschreven als democratie? Dat denk ik ook niet. Het klopt dat Sisi er niet uitziet als een grote democraat en dat de Moslimbroeders niet mochten deelnemen aan de laatste verkiezingen. Maar dat wil niet zeggen dat het onmogelijk is dat we over vijf jaar opnieuw wel serieuze verkiezingen hebben met een opkomst van tachtig procent. Eigenlijk is alles mogelijk, misschien zelfs met Sisi. Zoals in elk revolutionair proces is het heel moeilijk te voorspellen in welke meander van de rivier we zitten.»

«Net als in Rusland heb je hier momenteel een “gecontroleerde democratie”, maar met een controle waarvan de stop op de fles er direct kan afvliegen. Ik denk dat Egypte niet opnieuw naar een echte dictatuur kan gaan.»

Farao Sisi

Wat zijn de grootste verwezenlijkingen en fouten van Sisi?

Debeuf:«Sisi ziet zichzelf als een faraο, maar hij heeft de zaken minder in de hand dan we denken. Er is veel zenuwachtigheid in het presidentieel team over allerhande dingen die niet lukken.»

«De verbreding van het Suezkanaal heeft zijn imago binnen Egypte wel een boost gegeven. Tijdens de inhuldiging was het in alle straten feest. Die pr-stunt is zeker gelukt. De taal die hij toen ge-

bruikte, die voor heel de wereld heel erg vreemd klonk, lusten de Egyptenaren wel. “A gift to the world from the mother of the world!”, dat is echt *holy smoke*.»

«Over mensenrechten hebben we het nog niet gehad, maar ik heb verschillende vrienden die in de gevangenis zitten. De staatsveiligheid is weer overal bezig. Men sluit cafés omdat daar zagezegd atheïsten zitten, men haalt mensen uit de hamam omdat het zagezegd homo’s zijn enzovoort. Dat zijn geen fouten, maar bewuste keuzes. Uiteraard is dat dramatisch. Bij het neerslaan van een protest op het plein Rabaa in Caïro kwamen 800 Moslimbroeders om. Dat was géén fout, dat was waanzin.»

Arrogant Europa

Wat heb je geleerd over Europa door hier te wonen?

Debeuf: «Als je hier een tijdje woont dan besef je meer en meer hoe paternalistisch we zijn als westerlingen. Wij komen hier en hebben het gevoel dat wij hen moeten vertellen hoe het moet. Als ik officiële bezoeken zie van ministers dan is de toon onwaarschijnlijk storend en arrogant.»

«Wat ook storend is als je langs deze kant van de Middellandse Zee woont, is dat je ziet dat er paniek uitbreekt in Europa omdat er een paar tienduizenden of misschien honderdduizenden vluchtelingen afkomen. Terwijl er in het zuiden van Turkije of in Libanon miljoenen zijn. Een vierde van de Libanese bevolking zijn Syrische vluchtelingen!»

“IS sloeg in paniek toen men in Europa zei: ‘refugees welcome’”

«Eigenlijk vraagt Europa aan al die landen: “Hou al uw vluchtelingen daar.” Net zoals we indertijd gedaan hebben met Qadhafi (de voormalige dictator van Libië, red.). We hebben hem geld gegeven en olie van hem gekocht om de vluchtelingen tegen te houden. Ik vind dat cynisch en bovendien dom. Het enige moment dat IS in paniek sloeg, is het moment waarop Europa zei dat vluchtelingen welkom waren. Vooral de foto’s van voetbalstadia waarbij supporters grote doeken vasthielden met de boodschap “refugees welcome”. Dat sloeg hun propaganda van een islamofob Europa aan stukken. Het is belangrijk dat we daar eens goed over nadenken.»

Lees het volledige interview op veto.be.

Het boek Inside The Arab Revolution is uitgegeven bij LannooCampus.

Koert Debeuf op het Tahrirplein in 2011

Mohammed Morsi

aug 2012

Generaal Sisi

Morsi kiest Abdelfattah al-Sisi tot chef van het opperbevel van het Egyptische leger. Die positie is zeer belangrijk, want in Egypte is het leger een bepalend en machtig instituut. Zij kunnen een revolutie maken of kraken en worden door critici gezien als een staat binnen de staat.

jun-jul 2013

Morsi afgezet

Een deel van de oppositie tegen Morsi verenigt zich en Egypte krijgt het economisch zeer moeilijk. Die situatie veroorzaakt nog grotere demonstraties op Tahrir dan in 2011. Daardoor is generaal Sisi genoodzaakt om president Morsi af te zetten en zo wordt een bloedbad vermeden.

aug 2013

800 doden

Supporters van ex-president Morsi houden een *sit-in* op het plein Rabaa in Caïro. Het leger van generaal Sisi grijpt in met 800 dodelijke slachtoffers tot gevolg.

mei 2014

President Sisi

Sisi wint de presidentsverkiezingen met 97% zonder echte tegenstand. Eerder was al een grondwet afgekondigd waarin partijen die gebaseerd zijn op religie werden verboden. De Moslimbroeders worden gebrandmerkt als een terroristische organisatie.

Abdelfattah al-Sisi

nov-dec 2015

Strijd tegen IS

In de noordelijke Sinai stort een vliegtuig met Russische toeristen neer. Mogelijk was dit het werk van IS, waarmee het Egyptische leger strijd voert. De parlementsverkiezingen zijn volgens de meeste waarnemers een lege doos met een lage opkomst.

Student

Zeil je voor het eerst

Indianenverhalen en fout advies

Gemiddeld genomen beginnen we te vogelen op 15 jaar. Toch is niet iedereen een vroegkomer. 52% van de eerstejaars is nog maagd. Echt waar! Zogezegd toch.

EVELYNE VAN HECKE

Het cijfermateriaal van Sensoa dateert weliswaar van 2011 en naar het schijnt worden de bloempjes steeds vroeger geplukt. Maar hoe betrouwbaar is een mens eigenlijk als het over seks gaat?

Sekstaboes worden vaak doorbroken door indianenverhalen en fout advies. "Er wordt regelmatig opgescheept over seks, maar wat is er echt van waar?", vraagt Jozef* zich af. "Dan vertellen ze me dat meisjes het leuk vinden om op de kont gekletst te worden. Mijn vriendin wordt kwaad op mij als ik dat doe."

"Het gebeurt gewoon niet"

In een enquête van çava, het tijdschrift van CM, blijkt 55% van de Vlamingen de ontmaagding geheim te houden. Mensen verschieten dus als plots een wildvreemde hen vraagt naar hun eerste keer. "Dat zijn uw zaken toch niet." Waarom eigenlijk niet? "Dat is te intiem," klinkt het antwoord te vaak.

Toch ziet Maria het nut in van haar medewerking aan dit artikel: "Iedereen heeft een beeld van wat seks hoort te zijn, gebaseerd op film en porno. We moeten dat doorbreken door eerlijk te praten. Ik merk meer en meer dat ik andere dingen wil."

"Misschien moeten we vanuit de standaard onze ontdekkingstocht starten," bedenkt haar vriend Jozef zich.

Losneukend wild

De eerste keer gebeurt in 90% van de gevallen met een lief (Sensoa). Er zijn dus uitzonderingen. "Ik was nog de enige maagd onder de vrienden. Via Tinder sprak ik af met iemand, puur

om me te ontmoagden. Ik dronk eerst heel veel wodka, want ik durfde niet nuchter," klapt Elisabeth uit de biecht. "Het was niet fijn, maar ik was tenminste niet meer zenuwachtig wanneer ik met jongens sprak. Niet veel later versierde ik mijn lief."

Naast een onenightstand (3%), biedt een make-meet-meer (7%, *Vervlaamsing van friend with benefits red.*) vaker verlossing bij een maagdenfrustratie.

Dat dat frustrerend is in een studentenstad vol losneukend wild, bevestigt Jezus, de enige maagd die durfde getuigen: "Het gebeurt gewoon niet. Ik kom niet zo veel meisjes tegen. Hoe doe je dat ook goed? Zo flirten?"

Ook niet-maagden die al lang droog staan, lijken soms wat toe te klappen. "Ik heb al een paar jaar geen seks gehad, misschien word ik wel terug maagd," twijfelt Gabriël, "Het is moeilijk om dat toe te geven, dus wellicht is het nog moeilijker om openlijk te zeggen dat je nog maagd bent."

"Ik dronk veel wodka, want ik durfde niet nuchter"

Aan een goede eerste keer gaat een goede voorlichting vooraf. Dat lijkt thuis niet overall evident te zijn. "Mijn ouders hebben daar nooit over gepraat met mij," vertelt Elisabeth. "Ze weten niet dat ik aan de pil ben en dat ik een vriend heb."

De middelbare school blijkt een belangrijke plicht te vervullen. De ene al wat beter dan de andere. "Het ging om de biologische functie van seks en bangmakerij voor SOA's. De kennis over *consent*, de diversiteit in seksualiteit

het typische jeugdbewegingskarakter.

Ook de Chiro heeft een studentenwerking in drie verschillende studentensteden. Voor Gent is dat Chigant, voor Kortrijk Joker en voor de Leuvense studenten is er Jolé. "We willen een beetje Chirofeer in het studentenleven van onze vrijwilligers brengen," zegt Jasmien Truyers. "Concreet wordt dat dan een viking kubttoernooi (*werpspel met houten blokken, red.*) of een cantus met Chiroliedjes.

Kruisbestuiving

De activiteiten van de Chiro en de KSA hebben natuurlijk een groter doel dan het entertainen van studenten. Kennismaken met leiding van over heel Vlaanderen heeft meer voordelen dan het louter uit-

breiden van je Facebookvriendenbestand.

Zo wijst Moermans op het belang van kruisbestuiving. "Het uitwisselen van mogelijke kampplaatsen en ideeën voor spelletjes is hier sche-

"Velen stoppen nu al na drie jaar"

JASPER MOERMANS,
STUDENTENWERKING
LEUVEN

ring en inslag." Ook bij Jolé wisselen vrijwilligers ideeën uit. "Je hoort toffe dingen van andere Chiro's en brengt ze mee naar je eigen Chiro," zegt Truyers. "Daarenboven wordt

SEKS

De studententijd is een tijd van ontdekkingen. Veto peilt naar de flaters én de successen tijdens de eerste keer. De laatste editie is gewijd aan seks.

FOTO Creative Commons

buiten homoseksualiteit of over seksplezier werd niet gedeeld. Hoe kan je dan voorbereid zijn op al die tegenstrijdigheid bij seks?" besluit Maria.

*Omwille van privacy en Kerstmis kregen alle getuigen een naam uit het Bijbelse kerstverhaal.

Chiro en KSA in Leuven De leiders krijgen leiding

Studenten die in een jeugdbeweging actief zijn, hoeven hun hobby niet te missen tijdens de week. Zowel Chiro als KSA organiseren sinds enkele jaren een studentenwerking in Leuven, waarbij leiding uit heel Vlaanderen elkaar leert kennen.

NAOMI BONNY EN JASPER VAN LOY

Vele Leuvense studenten zetten zich tijdens het weekend in voor verschillende jeugdbewegingen. Opdat die geëngageerden ook in hun studentenstad de jeugdbewegingsmicrobe kunnen beleven, organiseren zowel de Chiro als de KSA verschillende activiteiten. Sinds een vijftal jaar bieden de provinciale afdelingen van beide organisaties typische jeugdbewegingsactiviteiten in een studentikoos jasje aan.

KSA'ers kunnen terecht bij Studentenwerking Leuven. "KSA staat

oorspronkelijk voor Katholieke Studentenactie," zegt Jasper Moermans van Werkkring Limburg, een van de organiserende kringen. "Met de Studentenwerking blijven we trouw aan onze roots. Ook in Gent is er een soortgelijk initiatief."

Vijf keer per jaar organiseert de Studentenwerking een activiteit. "Dat kan een fuif zijn, een barbecue, een stadsspel... We zorgen er ook altijd voor dat er een spelelement in verwerkt is." Op die manier behoudt de Studentenwerking van de KSA

de band tussen verschillende Chiro's bevorderd."

Natuurlijk is het niet altijd even gemakkelijk om het studentenleven te combineren met het engagement als leiding in een jeugdbeweging. Dat merken ze zowel bij Chiro als bij KSA.

"Engagementen veranderen," vertelt Moermans. "Jongeren hebben zoveel om mee bezig te zijn. Daarom versnipperen en verkorten ze hun engagementen vaak. Tien jaar geleden was je nog gemakkelijk vijf jaar leiding. Nu stoppen velen al na drie jaar."

Ook Truyers geeft toe dat de combinatie tussen Chiroleiding en studentenleven soms erg moeilijk kan zijn. Toch blijft zij ervan overtuigd dat het zeker mogelijk is: "Als je je daarvoor inzet, lukt dat wel!"

Student

TWEEDE EDITIE LOVE LEUVEN

Studenten en Leuvenaars vinden elkaar op de fiets

Vorige week werd op de Leuvense kerstmarkt de tweede editie van Love Leuven afgetrapt. De campagne die Leuvenaars en studenten verenigt, steunt dit jaar een goed doel met een fietsactie.

JASPER VAN LOY

Met de campagne Love Leuven willen de stad en de KU Leuven sinds vorig jaar de relatie tussen Leuvenaars en studenten verbeteren. Dit jaar is het thema "bewegen". De bijhorende blikvanger is een installatie met twee fietsen, waarop telkens een Leuvenaars en een student zich kunnen uitleven.

"Studenten houden de stad jong"

FRIEDA VAN WIJCK

Per gefietste kilometer schenken de stad en de universiteit één euro aan het Rune fonds en het Healthy Heart Fund, twee initiatieven die geld inzamelen voor cardiologisch onderzoek.

Rector Rik Torfs en burgemeester Louis Tobback beten de spits af. "Ik heb al dertig jaar niet meer op een fiets gezeten," grapt Torfs. "Bij mij is het maar vijftien jaar," repliceert Tobback.

"De relatie tussen studenten en Leuvenaars zit goed nu," zei hij achteraf. "Maar dat moeten we wel zo houden," voegde hij er meteen aan toe.

Dat beaamt ook Frieda Van Wijck. De VRT-presentatrice woont in Leuven en trapt mee Love Leuven af, net als haar collega Wim De Vilder. "Ik woon tegenover een studentenhuis en ervaar nauwelijks problemen," zegt Van Wijck. "Enkel op donderdag is het soms wat lawaai-eriger, maar dan houden we gewoon de ramen dicht. Studenten houden de stad jong."

250 uur

"Love Leuven is goed begonnen," zegt vicerector studentenbeleid Rik Gosselink 's anderendaags. "Er is al ruim 70 km gefietst en er was veel ambiance."

Ook Gosselink vindt de relatie tussen Leuvenaars en studenten goed. "Soms heb je uiteraard ups en downs, vooral met betrekking tot overlast. Tegelijk stelt de politie vast dat overlast en de klachten errond afnemen."

"Uiteraard is dat niet alleen te danken aan deze campagne, maar ook aan de stewardwerking, de fakbarcode en nog veel

andere factoren," voegt de vice-rector eraan toe. "Toch blijft dit soort projecten belangrijk. Ze tonen wat studenten en bewoners voor elkaar kunnen betekenen. Zo creëer je een buffer van tolerantie voor wanneer er toch overlast is."

"De overlast en klachten errond nemen af"

RIK GOSELINK,
VICERECTOR
STUDENTENBELEID

De volgende maanden trekt de fietsinstallatie naar verschillende plaatsen in Leuven, waar alle inwoners van Leuven kunnen fietsen voor het goede doel. De breinen achter de machine zijn studenten van VTK, de kring van de studenten burgerlijk ingenieur.

"In dit standje zit 250 uur werk," zegt VTK-preses Lucas Vanlaer trots. "Door te fietsen laat je ook de lichtjes branden die in de kerstboom eraan hangen."

"Vaak worden burgerlijk ingenieurs neergezet als saai en te theoretisch. Met dit project willen we tonen waar ingenieur zijn écht om draait: oplossingen bedenken voor heel concrete problemen."

Samen door de blok "Elkaar weken niet zien dient een hoger doel"

Studeren kan eenzaam zijn. Sommigen zien hun lief weken niet, anderen trekken zich terug onder moeders vleugels. Drie duo's vertellen over samen studeren en eenzaamheid in de blok.

MARGOT DE BOECK

"Als hij in juni examens had, maakten we aan de keukentafel torentjes van mandarijnenschillen," vertelt Lianne, masterstudent Westerse Literatuur, over de examenperiodes met haar broer Michiel, kersvers student Industrieel ingenieur.

"Als hij deze blok ook beneden komt leren, is dat wel slecht voor de examens," vreest ze. Al sust haar broer: "Als het te erg wordt, ga ik wel in de keuken zitten. Dan staat er een muur tussen en dat helpt wel."

Partners in crime

"Wij haten elkaar," antwoordt Michiel lachend op de vraag of hij veel heeft aan zijn zus. "Ik vind het wel leuk om in de examens samen wat onnozel te doen," vult Lianne ongestoord aan.

Een broer is makkelijker te negeren dan je vrienden, vervolgt Lianne: "Met vrienden concentreer je je minder. Ik kan makkelijker tegen mijn broer zeggen 'éé laat mij eens met rust'. Met je vrienden wil je praten - niet dat ik niet met je wil praten," onderbreekt ze zichzelf.

Lianne tipt haar broer: "Je moet een planning maken. Als je dan alles wat je op een dag moest doen hebt gedaan, kan je om vijf uur met een gerust hart de boeken neerleggen."

Met mama in de les

Laura zit in de master communicatie, haar vader is opnieuw aan het studeren en zit volop in de examenperiode. "Hij vraagt mij tips bij papers, en ik heb hem vakken uitgelegd die ik al heb gehad." Een studerende vader heeft wel voordelen, vindt Laura: "Hij begrijpt nu beter waarom ik gestresseerd kan zijn in de examens."

Vader Leo vertelt: "We hebben een grote tafel in de living. Voor mijn dochter moet het muisstil zijn. Ik vind dat soms best vreemd. Dan maak ik al te veel lawaai als ik vraag of ze ook koffie wil."

"Dan zit ik aan de keukentafel en leg ik Husserl ne keer uit"

SIMON,
STUDEERT FILOSOFIE MET ZIJN MAMA

Simon studeert net als zijn mama wijsbegeerte. Af en toe leidt de studie tot diepzinnige conversaties aan de keukentafel: "Dan leg ik *ne keer* Husserl en zijn fenomenologie uit. Mijn mama vindt het verbazingwekkend dat ik dat snap. Ze studeerde net als ik eerst geneeskunde, de vragen daarover kon ik haar altijd stellen. Nu leg ik haar meer de filosofie uit," lacht hij.

Lange afstandsrelatie

Masterstudent politiek Paul is sinds een aantal maanden samen met eerstejaarsstudent rechten Nicky. "Ik studeer thuis, dus ik ga Nicky enorm missen in de blok. Het zijn lange weken, maar het is voor een hoger doel."

"Met je vrienden wil je praten - niet dat ik niet met u wil praten"

LISANNE,
TEGEN HAAR BROER MICHIEL

Paul tipt Nicky: "Werk in een vast studieritme, en neem vooral voldoende nachtrust." Al is Paul een ervaren blokker, hij blijft op zijn hoede: "Elke blok is anders, je kan er nooit vanuit gaan dat het vanzelf zal lukken. Op mijn eerste blok was ik het best voorbereid, ik had toen al mijn notities al aangeduid."

Paul is blij dat er gsm's bestaan: "We zullen veel bellen en sms-en. Als we allebei in Leuven zitten, zullen we elkaar wel zien." "Na een examen dan," voegt Nicky er nog half grappend aan toe.

FOTO Anneluus Vermeersch

Wintertijd

Rik Torfs, rector KU Leuven

Beste studenten,

Geniet in 2016 van je omgeving en de KU Leuven. En ook Veto, het beste studentenblad van West-Europa, kan een kerstwens gebruiken.

Joris Gevaert, voorzitter Studentenraad

Allereerst wens ik alle studenten veel moed tijdens de examenperiode, maar ook een jaar met oplossingen. Oplossingen in de persoonlijke sfeer, maar ook voor de wereldproblematiek, zoals de vluchtelingencrisis, de opwarming van de aarde...

En laten we gaan voor een zomer zonder herexamens, dan zijn die late examenroosters ook al opgelost.

Marleen Merckx, Simonneke van Thuis

De blok is nooit fijn natuurlijk, maar ik wens alle studenten alleszins een zo aangenaam mogelijke blokperiode met zo weinig mogelijk stress en fantastische examenresultaten.

Charles Michel, premier

Beste studenten en lezers van Veto,

Vaak zeggen ze dat je studententijd de mooiste periode van je leven is.

Dat klopt maar half: de grote dilemma's komen pas later, maar als student leer je jezelf en de wereld beter naar waarde schatten en beter begrijpen.

Kris Peeters, vicepremier

Min twee graden. Geen Veto's meer. De toekomst is van jullie. Een gelukkig 2016.

Joël De Ceulaer, Knack

Ik wens alle lezers van Veto een slim en goed geïnformeerd 2016.

Fikry El Azzouzi, schrijver

Wees niet te bang voor de volgende jaren, niet voor de studies en niet voor de anderen.

Bart Cannaeerts, stand-up comedian

Ik wens alle studenten van Leuven een prachtig Nieuwjaar. Enkel die van Leuven, want al de rest zijn geen echte studenten. Ik mag dat zeggen, want ik heb zelf nog in Leuven gestudeerd. Tweede zit maakt niet uit, in je latere leven word je daar niet ongelukkiger van. Gewoon erbij nemen dus. Heel veel plezier, liefde, warmte en alle dingen die je maar kan wensen in 2016.

De Vetoredactie

Vanuit de redactie van Veto wensen we jullie heel veel toe: een mooi, warm en kleurrijk jaar dat, zoals een Veto, zonder al te veel problemen van de pers rolt. We open dat jullie in 2016 veel seks hebben, veel feestjes laten ontploffen en veel slimmer worden. En natuurlijk dat jullie eens binnenwippen op Veto!

Scherpgesteld

Of Kerstmis nu kitsch of kunst is, weet niemand. Onze fotograaf twijfelde en besloot weer te geven hoe Leuven Kerstmis afbeeldt. Kunst met een kleine "k" of Kitsch met een grote "K"?

FOTO'S: Kalina De Blauwe

Sociaal

LEUVEN KLIMAATNEUTRAAL 2030 KAN TREND NIET KEREN

Leuvense uitstoot blijft stijgen

Ondanks goede voornemens stoot Leuven niet minder, maar meer CO₂ uit. Al wil het stadsbestuur geen cijfers vrijgeven, stelt de oppositie. Ook de klimaatplannen van de bedrijfspartners van Leuven Klimaatneutraal 2030 zijn allesbehalve transparant.

YENTL COOREMAN EN SAM RIJNDERS

Negentig procent van de Leuvense uitstoot wegwerken, dat is het ambitieuze doel van vzw Leuven Klimaatneutraal 2030 (LKN2030). Het bedrijfsleven, het stadsbestuur, de universiteit en vrijwilligers bundelen hun krachten onder leiding van schepen voor Leefmilieu Mohamed Ridouani (sp.a).

De vzw zet weinig zoden aan de dijk, stelt de oppositie. "Wij vragen al langer naar cijfers," vertelt raadslid Zeger Debyser (N-VA). "Om de twee weken stelt de schepen (Ridouani, red.) iets leuks voor, maar cijfers ontbreken."

Gebrek aan cijfers

Dat die ontbreken, verbaast hem niet. "De Leuvense uitstoot is nauwelijks gedaald, integendeel." Volgens Debyser bevestigde Ridouani dat "tussen de regels door" tijdens een bijzondere gemeenteraadscommissie. Vervelend voor Ridouani, die vorige week als kandidaat-opvolger van burgemeester Louis Tobback (sp.a) uit de kast kwam. Klimaatneutraliteit is immers zijn politieke parapapardje.

"Ik heb inderdaad geen cijfers," reageert Ridouani. "We werken samen met Eandis (distributienetbeheerder, red.), maar dat is niet evident." Zodra het kan, wil hij ze tonen. "Ik voer een open kimonobeleid," klinkt het. Een stijging van de uitstoot wil de schepen nuanceren. "Vergeet niet dat onze bevolking aan een ontzettend tempo groeit. Bedrijven als Stella Artois en Imec groeien ook."

Dat bevestigt ook Jo Vandebergh, ondervoorzitter van de vzw en CEO van duurzame projectontwikkelaar Ertzberg. "De demografische en economische groei verhogen de emissies. Door op grotere schaal met industriële partijen samen te werken en mensen samen te brengen in een coöperatieve (zie kader), kunnen we aan slagkracht winnen."

"Ik voer een open kimonobeleid"

MOHAMED RIDOUANI,
SCHEPEN VOOR LEEFMILIEU (SP.A)

Raadslid Debyser wuift Ridouani's bezwaren weg. "Hoezo kan je de uitstoot niet meten? De vzw heeft zeer veel geld besteed aan een monitoringtool. Het wetenschappelijk rapport (dat aan de basis van LKN2030 ligt, red.) hield al rekening

CARTOON Karolien Favoreel

met de bevolkingsgroei. Ik heb er alle begrip voor dat alle begin moeilijk is, maar cijfers achterhouden lijkt me onverstandig."

Greenwashing

De oppositie klaagt al langer over een gebrek aan transparantie. (Zie Veto 4012 en 4124.) "Sinds de berichtgeving in Veto is er tweejaarlijks een bijzondere gemeenteraadscommissie, maar alle kritische vragen worden daar afgeblokt," klinkt het bij Debyser.

"Ondervoorzitter Vandebergh is een greenwasher"

ZEGER DEBYSER,
OPPOSITIERAADSLID (N-VA)

Voor de klimaatplannen van de private partners van de vzw blijven een goed bewaard geheim. Sommigen verzuimden zelfs een nochtans verplicht plan in te dienen. Onder de verzuimers valt ook Ertzberg van ondervoorzitter Vandebergh. "Als dat geen greenwashing is," oordeelt Debyser. "Hij (Vandebergh, red.) is nota bene de ondervoorzitter! Dan moet de voorzitter toch optreden?"

Volgens het raadslid speelt de projectontwikkelaar wel vaker "een dubieuze rol". Zo zou die zich willen terugtrekken uit projecten in de Vaartkom, waar Ertzberg in het kader van LKN2030 verschillende projecten ontwikkelt, na het laaghangend fruit geplukt te hebben. "De firma ontdoet zich van haar verplichtingen," vindt collega-raadslid David Dessers (Groen). "Men wil aangegane engagementen afschuiven op het stadsbestuur."

Om in vertrouwen te werken, moeten de plannen van private partners vertrouwelijk zijn, verdedigt vzw-voorzitter Ridouani zich. "Wie nog geen plan heeft ingediend, heeft daar goede redenen voor.

Laat ons stilaan ophouden met schieten op wie tenminste probeert." De schepen is de klachten over het gebrek aan openheid beu. "Elk gemeenteraadslid dat werkelijk geïnteresseerd is, wordt betrokken en krijgt alle informatie van mij. De oppositie komt trouwens amper naar de bijzondere gemeenteraadscommissie."

Over Ertzberg wil de schepen tot slot geen kwaad woord kwijt. "Ik zie het nut niet in om de interne keuken van een van onze partners door te lichten. Voor zover ik weet, evolueert de Vaartkom in een prima richting."

"Onze projecten zijn zo duurzaam als mogelijk, als je rekening houdt met economische constraints," reageert Vandebergh zelf. De ontwikkelaar won al heel wat internationale onderscheidingen. "Zo was de Balk van Beel (het witte, langwerpige gebouw in de Vaartkom, red.) het eerste residentiële gebouw in Europa dat een Outstanding-BREAAAM-certificaat kreeg. Wij waren het eerste bedrijf in België dat volledig CO₂-neutraal is."

Hij erkent dat zijn andere projecten in de Vaartkom vertraging opliepen. "We vonden de ontwerpen meermaals inderdaad just not good enough, waardoor het multidisciplinair team opnieuw moest beginnen. Misschien heeft dat te maken met onze permanente drang naar perfectie," lacht Vandebergh.

Energie voor Leuven

Los van de cijferoorlog staat het stadsbestuur niet stil. Naast zijn kandidatuur als burgemeester kondigde schepen voor Leefmilieu Mohamed Ridouani (sp.a) een coöperatieve voor hernieuwbare energie aan. Die publiek-private samenwerking heet "Energie voor Leuven" en gaat zonnepanelen op daken van burgers, bedrijven en stadsgebouwen plaatsen. Ook komt er een windmolenpark bij het industrieterrein van Haasrode.

"Gewone Leuvenaars kunnen een aandeel kopen. Zo vloeit er een deel van de winst naar de burger, die enorm betrokken is. Het is ongezien op deze schaal," glundert Ridouani.

Sociaal Kort

Ridouani enige kandidaat-lijsttrekker sp.a

Op dinsdag 15 december kiest sp.a Leuven een lijsttrekker voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. De enige kandidaat-lijsttrekker is Mohamed Ridouani, huidig Leuvense schepen van Personeelszaken, Onderwijs, Leefmilieu en Diversiteit.

"Na een interne oproep tot kandidaatstelling, was er maar één kandidaat," zegt Hendrik Delagrange, voorzitter van sp.a Leuven. "We leggen nu de stemming voor aan de algemene ledenvergadering. De stemming vindt nu al plaats omdat de lijsttrekker zo belangrijk is. De rest van de lijst zullen we eind 2017 samenstellen."

De kans dat Ridouani niet verkozen wordt, is haast onbestaande

De kans dat Ridouani niet verkozen wordt, is haast onbestaande. De poulein van burgemeester Louis Tobback blijft na de verkiezing schepen. Volgens Delagrange zal de werkverdeling tussen Tobback en Ridouani veranderen, zodat de schepen zich meer kan profileren.

Studentenvolkstuintjes

De afdeling Sociaal van de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie (LOKO) speelt met het idee om studentenvolkstuintjes aan te leggen in Leuven. Initiatiefnemer Caroline Hermans, mandataris Duurzaamheid bij LOKO, verklaart: "We willen graag het nuttige met het aangename combineren."

Het nuttige behelst dat de hoveniers van de stadstuintjes vanuit een filosofie van duurzaamheid in de tuintjes zullen werken. Buiten het duurzaamheidsaspect hoopt ze ook dat haar project voorziet in een behoefte van studenten om naast hun schoolwerk lekker in de buitenlucht te kunnen werken.

Studentenvolkstuintjes bieden de kans om lekker in de buitenlucht te werken

Het is de bedoeling dat de volkstuintjes een interdisciplinair karakter hebben, dus dat studenten van om het even welke faculteit met elkaar kunnen samenwerken. Hermans hoopt verschillende spelers bij elkaar te brengen met de tuintjes: de studenten, maar ook de universiteit en het maatschappelijk middenveld. Waar, hoe en wanneer de stadstuintjes gerealiseerd zouden moeten worden, is nog niet duidelijk. (jm en hve)

DOSSIER POLITIEK VOCABULARIUM

POLITIEK (IN)CORRECT

“Negers”, “gehandicapten” en “invaliden” zijn geband uit ons taalgebruik. Politieke correctheid wordt hoog in het vaandel gedragen, al staat het volgens sommigen ook steeds meer de maatschappelijke discussie in de weg.

MARGOT DE BOECK EN MAARTEN LANGHENDRIES

Sinds de Verlichting zijn gelijkheid en vrijheid hoekstenen van de westerse samenleving. Met de opkomst van een diverse samenleving lijkt het steeds moeilijker om gepast om te gaan met gelijkheid.

“Het zogenaamde *parler vrai*, waarbij men rechttuit kan zeggen waarop het staat, speelt vanaf de jaren ‘90 een belangrijke rol in het migrantendebat. Men wilde de tolerante houding van toen ten opzichte van culturele diversiteit doorprieken,” vertelt socioloog Nadia Fadil.

“Zeggen dat iemand politiek correct is, is altijd een verwijt,” vult politicoloog Marc Hooghe aan. “Politieke correctheid geeft dan de suggestie van een soort gedachtepolitie, waarbij je niet durft zeggen waar het op staat.”

“Een collega werd de mond gesnoerd, omdat hij tot de blanke middenklasse behoorde”

MATTHIAS STORME, JURIST

Volgens Fadil is de opkomst van dat verwijt een gevolg van het verdwijnen van de klassieke breuklijn tussen links en rechts: “Er ontstaat een nieuwe politieke breuklijn, waarbij je jezelf positioneert ten opzichte van culturele diversiteit. Weinig politici claimen dat ze tegen diversiteit zijn, dus hebben ze een andere taal nodig. Die taal is schijnbaar apolitiek, maar er schuilen wel degelijk politieke visies achter.”

Hooghe wijst op een opvallende parallel aan het eind van de achttiende eeuw: “Hetzelfde gebeurde toen met ‘ideologie’. Door te zeggen dat het louter ideologie is, verwijt je de ander niets van de feiten af te weten en zich te laten leiden door vooroordelen. Nu wordt politieke correctheid als retorische truc gebruikt om niet in te hoeven gaan op de argumenten van een ander.”

“De opkomst van politieke correctheid als verwijt heeft schadelijke gevolgen,” vindt Fadil. “Tegen iemand die rechts is kan je zeggen dat je het niet eens bent met zijn visie. Wanneer je iemand verwijt politiek correct te zijn, maak je een aanspraak op de waarheidsclaim van die persoon. Dat heeft zeer diepe implicaties.”

Censuur

Al vinden anderen dat we té politiek correct zijn geworden en zo bepaalde discussies blokkeren. Jurist en filosoof Matthias Storme vergelijkt politieke correctheid met een vorm van censuur: “Censuur in strikte zin houdt in dat de overheid bepaalde zaken verbiedt, maar censuur in de ruime zin houdt in dat bijvoorbeeld een krant bepaalde zaken niet zal publiceren. Die grenzen verschuiven voortdurend, maar houden rekening met die politieke correctheid.”

Cultuursocioloog Rudi Laermans beschouwt deze ontwikkeling als normaal: “Ik stel vast dat het politiek correcte spreken is genormaliseerd in beleidsdocumenten. Organisaties letten vandaag op hun taalgebruik.”

Filosoof Thomas Decreus vindt de notie van censuur misplaatst in het debat omtrent politieke correctheid: “Het is een fundamenteel onderdeel van de democratie om voortdurend te debatteren over wat gezegd en gedaan kan worden en wat niet.”

“Veel studenten kennen het verschil niet tussen racisme en xenofobie”

THOMAS DECREUS, FILOSOOF

Al ondervindt Storme dit zelf anders: “Onlangs werd op een vergadering een bepaalde problematiek uiteengezet. Een collega ontwikkelde daarop argumenten, maar kreeg te horen dat die niet relevant waren omdat hij behoorde tot de blanke middenklasse.”

Dalilla Hermans, lid van Groen en van Afrikaanse origine, schreef vorig jaar een opiniestuk over politieke correctheid: “Iedereen met een andere culturele achtergrond heeft wel eens meegemaakt dat mensen in groepsgesprekken bepaalde zaken omzeilen omdat je erbij bent. Ik vind het beter dat ze beseffen dat wat ze gaan zeggen offensief is,

dan dat iedereen zijn eventuele racistische gedachtegoed zou spuien.”

“Iemand die voor het compromis is, zal dat nooit tweeten”

MARC HOOGHE, POLITICOLOOG

“Als je iets zegt, krijg je onmiddellijk het etiket van islamofob,” vindt Storme. “Mensen lopen op eieren omdat ze bij het minst beschuldigd worden van een fobie.”

Decreus vindt daarentegen dat dit aan-toont dat de grenzen in ons denken aan het verschuiven zijn: “Het debat mag en moet scherp gevoerd worden. Een mooi voorbeeld is de hele heisa rond Zwarte Piet. Je ziet dat daar veel emoties mee gepaard gaan, omdat er iets op het spel staat.”

Storme bestempelt de al te strenge politieke correctheid als elitair en een vorm van kolonialisme binnen de eigen cultuur: “Er is niets mis mee om mensen te overtuigen van het feit dat hun ideeën slechte gevolgen hebben. Dat is de essentie van het maatschappelijk debat. Maar er zit een belangrijk verschil tussen mensen overtuigen en mensen iets verbieden.”

Clash

Het maatschappelijk debat wordt steeds meer beïnvloed door sociale media. “Op Twitter krijg je de extreme stemmen. Iemand die voor het compromis is, zal dat nooit tweeten. De modale Belg is een gematigde Belg, wat je niet

zou zeggen als je op sociale media zit,” vindt Hooghe.

Fadil beaamt dat de media weinig genuanceerd zijn: “Hoe meer het clasht, hoe beter het verkoopt. Het debat over diversiteit wordt meestal vanuit een gepolariseerd kader gevoerd. Ook al mogen de verhalen zelf genuanceerd zijn, doordat het kader zo is gaat deze nuance snel verloren. Er zijn weinig alternatieve fora waar dezelfde problematieken op een niet-gepolariseerde manier aan bod komen.”

Al ligt niet alle schuld bij de media. Ook ons onderwijs schiet volgens Decreus tekort: “Er is een ontzettend tekort aan historische kennis. Veel studenten kunnen het verschil niet uitleggen tussen racisme of xenofobie.”

“Weinig politici zijn tegen diversiteit, dus ze hebben een andere taal nodig”

NADIA FADIL, SOCIOLOOG

Hooghe blijft positief: “Ik vertrouw in de redelijkheid van de mensen. In de media valt de matigende invloed van menselijke contacten weg, waardoor al snel automatisch polarisering ontstaat. Maar vele interessante sociale experimenten tonen aan dat bij *face to face*-interactie die extreme meningen afgezwakt worden.”

ZOU JE DAT WEL TEKENEN?

Sociaal

Back to the roots

COMAC

In de reeks "Back to the roots" gaan we op zoek naar de ideologische wortels van enkele Leuvense jongerenkringen. Deze week: Comac.

"We gaan geen tweede Sovjet-Unie invoeren, sorry"

Line De Witte is nationaal ondervoorzitter van COMAC, en voorzitter van de Leuvense afdeling. COMAC, dat zijn de radicale communisten. Dat weet toch iedereen.

TOBIAS GEERINCKX-RICE

Openen doen we deze week met een vraag van een vriendin: 'COMAC? Wat is dát nu weer?'

Line De Witte: «Wij zijn de jongerenbeweging van de PVDA. We zijn een linkse studentenbeweging die actief is over heel België. Om het met een boutade te zeggen: wij willen gewoon de wereld veranderen.»

«Wij geloven in een wereld waar de keuzes niet meer door een kleine elite worden gemaakt, maar waar iedereen kan meebeslissen. Waar de keuzes in het belang van de hele samenleving zijn. Een wereld zonder discriminatie, waar groepen zoals vluchtelingen niet tegen de rest worden opgezet. Een betere wereld, waar het voor de meerderheid van ons beter toeven is.»

Betekent "links" vandaag nog iets?

De Witte: «Absoluut! De huidige regering koos ervoor om geen vermogensbelasting in te voeren, wel om het inschrijvingsgeld voor hoger onderwijs te verhogen en mensen langer te doen werken. Dat zijn rechtse keuzes, die voor het merendeel van de mensen slecht zijn. Linkse keuzes zijn solidaire keuzes, in het belang van de meerderheid.»

95% pedofiel

Maar die meerderheid koos (centrum)rechts en doet dat volgens de laatste peilingen nog steeds.

De Witte: «Dat is zo, maar democratie is meer dan af en toe een bolletje inkleuren. Demo-

"Marx blijft relevant"

cratie is een werkwoord, iets wat we dagelijks moeten doen. De recente betogingen in Brussel zijn ook democratie. Meer dan honderdduizend mensen trokken meermaals de straat op met een duidelijke boodschap: ze zijn het niet eens met de maatregelen van deze regering, ook al hebben

sommigen van hen er misschien wel op gestemd.»

Het blijft slechts één procent van de Belgische bevolking.

De Witte: «Honderdduizend man is echt enorm veel. Ik vergelijk dat graag met de Witte Mars, een half miljoen mensen die in 1996 op straat kwamen tegen de misdaden van Marc Dutroux. Moet ik daaruit dan ook afleiden dat slechts 5% van de Belgen tegen kinderverkrachting is?»

"COMAC staat nergens voor. Da's wat onnozel, ja"

Liever niet. Blijft de vraag waarom de kiezer in zijn eigen nadeel zou volharden.

De Witte: «Drie vierde van de bevolking is voor een vermogensbelasting. Dat blijkt niet enkel uit betogingen, maar uit onderzoek. De meerderheid is ook tegen werken tot 67.»

«Dat is ook absurd, als je weet hoeveel mensen zonder werk zitten terwijl de anderen net lijden onder een te hoge werkdruk, met *burn-outs* tot gevolg. Dan klopt er iets niet. We zitten in een systeem dat niet werkt en mensen voelen dat. En niet enkel in België.»

«De linkse partij Podemos komt op in Spanje. In Griekenland is Syriza verkozen en 85% van de Grieken stemde tegen de Europese besparingspolitiek. De socialist Jeremy Corbyn is verkozen tot leider van de Britse Labourpartij. Dat geeft hoop, in een rechts bastion zoals Europa dat beheerst wordt door lobbygroepen die in het systeem ingebakken zitten.»

Links en radicaal

Na de recente aanslagen in Parijs duurde het trouwens niet lang eer het socialistische beleid in Molenbeek met de vinger gewezen werd.

De Witte: «Was het maar zo makkelijk. Het is een moeilijk probleem dat al jaren aansleept. Natuurlijk loopt er veel mis in Molenbeek. Daar wonen veel jongeren die het allemaal niet meer weten. Waar zij nu de meeste nood aan hebben is eerstelijns hulp en een sterk middenveld om hen op te vangen.»

«Maar net die sociale voorzieningen worden massaal teruggeschroefd. "Radicaliseren" gebeurt niet van de ene dag op

de andere. Men had het kunnen zien aankomen, als er meer naar de bewoners zelf was geluisterd. Teruggekeerde Syriëstrijders straffen is nodig, maar dan is het al veel te laat.»

"Wij willen gewoon de wereld veranderen"

Op jullie website staat een lijstje strijdpunten. Socialisme staat op nummer 10. Laatst. Zijn jullie nog wel echte communisten?

De Witte: «Absoluut. Maar als ik die vraag krijg, vraag ik eerst wat men onder "communisme" verstaat. Dan vallen er al gauw namen als Stalin, de Sovjet-Unie of Noord-Korea. Natuurlijk ben ik geen communist in die betekenis van het woord.»

«Ik ben wel een communist in de zin dat ik geloof in een eerlijkere, gelijkere samenleving. En die is zeker gestoeld op Marxistische waarden. Marx blijft een inspiratiebron: wat hij schrijft over een bepaalde groep, die enorm veel middelen in handen heeft en een andere groep uitbuit, is nog steeds waar. We kunnen daar nog altijd uit leren.

Maar nee, we gaan geen tweede Sovjetunie invoeren in België. Sorry.»

Change the world

Stalin was foute boel. Che Guevara volgens velen ook, maar hem gebruiken jullie wel als uithangbord.

De Witte: «Ja. Daar is veel discussie over. Als je aan mij en vele andere leden vraagt wat COMAC voor ons is, of moet zijn, hoor je woorden als: actief, links, rebels, kritisch, jong, solidair. Dat is Che voor mij.»

«Hij was jong, rebels, en heeft een andere samenleving gecreëerd. Hij is een symbool van alle waarden en ideeën die we belangrijk vinden, maar ook niet meer dan dat. We willen niet dwepen met personen.»

Waarvoor staat "COMAC" eigenlijk?

De Witte: (lachend) «Voor niks! Dat staat eigenlijk nergens voor.»

Nooit voor, ik zeg maar wat, Communisten Actief?

De Witte: «Nee. Er was ooit discussie over onze naam. Men twijfelde of het stond voor Communistisch Actief, Become Active, of iets anders wat ik al vergeten ben. We raakten het daar niet over eens en hebben dan maar beslist dat COMAC-nergens voor staat. Dat is een beetje onnozel, maar ja.»

RECENSIE KOVACS IN HET DEPOT

Amy Winehouse meets Grace Jones

Amy Winehouse is uit de doden herrezen, maar dan in het lichaam van Sharon Kovacs. De diepe soulstem van de 24-jarige Nederlandse zangeres snijdt door merg en been. En daar kreeg ook het Leuvense Depot het warm van.

HEIDI VAN ROMPUY

Pikzwarte oogschaduw, een donker kruis aan een van haar orollen en een roetzwarte outfit. Sharon Kovacs tovert tijdens de

Shades of Black Tour niet meteen haar vrolijkste outfit uit de kast.

Onder die donkere gothiclook schuilt tegen alle verwachtingen in een gezellig en joviale Nederlandse. *Don't judge a book by it's*

cover. En al zeker Sharon Kovacs niet.

Toch heeft de hele setting in Het Depot iets mystieks. De gedimde belichting, de kleine salontafeltjes aan weerszijden van

Kovac's songs zijn geen dansplaten

het podium en het intrigerende schaduwspel aan het begin van

het concert, creëren een fascinerende waas van mysterie.

Tijdens het openingsnummer krijgen we de Nederlandse zangeres nog niet te zien. Ze houdt zich schuil achter een wit doek en speelt met haar eigen schaduw. Een visueel plaatje. Wanneer ze halverwege het concert echter diezelfde trukendoos opnieuw bovenhaalt, is het verrassingseffect weg. *Don't overdo it, Sharon*.

Loepzuiver

Kovacs' grootste troef is zonder twijfel haar diepe soulstem. Amy Winehouse *meets* Grace Jones. Precies de juiste portie vocale

drank en drugs, maar stevast zuiver. Loepzuiver.

Ook de Leuvense concertgangers zijn duidelijk fan. Zoals het echte Vlamingen betaamt, wachten ze eerst rustig af. Een beetje heupwiegend weliswaar. Van zodra de band *Diggin'* inzet, kan echter ook de schuchtere Vlaming niet meer blijven stilstaan.

De juiste portie vocale drank en drugs

Kovacs' songs zijn nochtans geen dansplaten. De nummers hebben eigenlijk iets duisters en donkers. Toch sleurt de Nederlandse Amy Winehouse het publiek moeiteloos mee in haar roes. Niemand blijft onbewogen. Ook letterlijk dan.

Comfort zone

Het allerlaatste nummer van de avond, *Song for Joel*, is een beetje een buitenbeentje op Kovacs' eerste plaat. Het nummer zoekt de grens op van Sharon's soulvolle *comfort zone*: weg mysterie, weg mystiek, maar pure essentie. Het publiek ontwaakt zo stilaan uit haar roes. De perfecte afsluiter van een meeslepende setlist.

Kovacs deed in Het Depot wat elke band eigenlijk zou moeten doen: *live* beter zijn dan op plaat. Daar waar de songs door de computerboxen of in de auto soms net iets teveel van hetzelfde durven zijn, komt Kovacs' *Shades of Black Tour* aan als nooit tevoren. Hoedje af voor *The Wolf Lady*.

FOTO Annelius Vermeersch

Geloof, hoop en liefde Poppen verpersoonlijken het kwaad

"Geloof, hoop en liefde" is een ietwat groteske titel voor je toneelstuk. Poppentheater Froefroe bracht samen met De Roovers de tussenoorlogse klassieker van Ödön von Horvath en toonde treffend dat de titel het stuk niet alle eer aandeed.

MARGOT DE BOECK

Elisabeth verkoopt haar lijk nog voor haar overlijden om zich met dat geld een leuderskaart aan te schaffen. Zo kan ze uiteindelijk haar droom verwezenlijken: lingerie-

De sobere inscenering laat de poppen mooi tot hun recht komen

verkoopster worden. De wet van Murphy lijkt het leven van de jonge vrouw te be-

heersen: ze verkoopt niet genoeg en de verhouding met een deftige politieman blijkt onmogelijk, omdat ze zijn carrière in de weg staat.

Theater Froefroe staat bekend als kwaliteitsvol poppentheater. Alleen Elisabeth, neergezet door actrice Sofie Sente, is helemaal van vlees en bloed. Haar pech neemt de vorm aan van verschillende poppenpersonages, zoals haar gierige bazin en de achterbakse vrouw van de rechter die haar veroordeeld. Het valse van de slechte personages komt door de poppen goed tot uiting.

Truttige schoenen

De manier waarop de acteurs met de poppen spelen is fascinerend. De acteurs zijn in

het zwart gekleed, maar een aantal personages krijgt eigen schoeisel. De impact van dat schijnbare detail is groot: een blonde pop met roze sportschoenen krijgt iets extra truttigs.

Eenvoudige A-viertjes op een standaard duiden de plaatsbeschrijving van de vijf verschillende tafereel. Om een dierenruin op te roepen is voorts niet meer nodig dan een dierenoppasser die wat vogelzaad uitstrooit.

De muzikale ondersteuning komt van een accordeon, die de sfeer van de periode van het Interbellum goed oproept. De sobere keuze in inscenering en muziek zorgt ervoor dat de kunstzinnige poppen mooi tot hun recht komen.

Te stereotiep

De tekst van auteur Ödön von Horvath wordt in de programmabrochure verkocht als één die treffende parallellen toont met de crisis vandaag de dag. Het

eerste uur kan de tekst boeien. Het publiek is dankbaar voor een aantal leuke zinsneden. Vooral de domme preparator doet lachen met zijn verkeerde, - en misschien precies daarom - spitsvondige wijsheden, zoals "Wie het kleine niet eert, die heeft geen principes".

Het verhaal is niet sterk genoeg om tot het einde te boeien

Het verhaal is net niet sterk genoeg om tot het einde te boeien. Het laatste kwartier benadrukt tot vervelens toe: de wereld bestaat alleen maar uit goede of slechte mensen. Ondanks de sterke uitwerking van het stuk, kwam die al te stereotiepe *bottom line* maar half aan.

Cultuur

DE KRONIEK VAN EEN STUK-GEBOUW

Financiering speelt STUK parten

Kunstencentrum STUK zal door een tekort aan budget artistieke subsidies aanwenden voor onderhoudswerken. Die situatie bemoeilijkt de competitie met andere kunstencentra in Vlaanderen. “STUK wordt hierdoor structureel minder gefinancierd dan andere centra,” bevestigt Stefaan Saeys van de KU Leuven.

THOMAS CLIQUET, PJOTR HUBIN & KENJI VERSTAPPEN

Sinds 2003 zit kunstencentrum STUK in het Arenberggebouw in de Naamsestraat. Dat gebouw is eigendom van de KU Leuven. STUK heeft de locatie voor vijftig jaar in erfpacht. De ouderdom van het gebouw vraagt opknappwerk, maar dat kost geld, dat er momenteel niet is.

Artistiek en algemeen directeur Steven Vandervelden legt uit: “Sinds 2003 hebben we 8,3 miljoen euro ontvangen voor de oorspronkelijke verbouwingen, met de Vlaamse Gemeenschap als onze grootste partner.” Vandervelden duidt echter aan dat dat een erg bescheiden bedrag is voor verbouwingen aan een gebouw van die afmetingen.

Onerlijke competitie

Stefaan Saeys, directeur van de technische diensten van KU Leuven, legt uit hoe dat komt. “Andere kunsthuizen in Vlaanderen hebben een competitief voordeel. In Leuven is er, naast de artistieke werkmiddelen, geen aparte regeling voor de financiering van infrastructuur.”

“Als het Kaaithater bijvoorbeeld gevraagd wordt wat er met de artistieke financiering gedaan is, kunnen ze stellen dat het volledig aangewend is voor het artistieke gedeelte. Ze hebben immers andere kanalen voor de financiering van de infrastructuur,” aldus Saeys (*Zie kader Kaaithater*).

Door het artistieke budget aan de infrastructuur te moeten besteden, kan STUK niet concurreren met andere kunsthuizen. Saeys: “Dat maakt dat STUK het enige grote kunstencentrum in Vlaanderen is dat structureel aantoonbaar minder gefinancierd wordt.” De KU Leuven ijvert voor een structurele oplossing om infrastructuurwerken te kunnen bekostigen.

STUK heeft een dossier ingediend bij het Fonds voor Culturele Infrastructuur (FoCI) van de Vlaamse Gemeenschap. Saeys legt uit: “We pleiten voor een overbrugging binnen het huidige beleidskader, dat gaat tot en met 2016, om daarna een overbrugging te krijgen op het einde van dat jaar.”

Het is echter wachten op de formele toezegging vanuit het kabinet om

“STUK wordt als enige in Vlaanderen structureel aantoonbaar minder gefinancierd”

Stefaan Saeys, KU Leuven

middelen te krijgen voor de meest prioritaire werken, gaat hij verder. “Dat is maar een klein bedrag in de totaliteit van wat we nodig hebben.”

Steven Vandervelden benadrukt de acute nood die heerst voor het financieren

van de infrastructuurwerken. “In 2007 hebben we vastgesteld dat het gebouw enorm aan het verslijten was. Voordat we verhuisden naar de Naamsestraat hadden we rond de 35.000 bezoekers. Nadien steeg dat vrij snel naar 70.000, daarna zelfs meer dan 100.000.” Nood aan een oplossing en voorzieningen dringt zich op.

Bijdrage universiteit en stad

“Momenteel krijgt STUK 80.000 euro per jaar voor de culturele werking vanuit de universiteit,” laat vicerector cultuur Katlijn Malfliet optekenen. “Daarnaast zijn er ook de speciale projecten zoals Artefact waar er vanuit de faculteit Wetenschap en Technologie enerzijds en vanuit cultuurbeleid anderzijds elk 10.000 euro naartoe gaat.”

Ook de stad financiert de algemene werking van STUK, maar maakt geen expliciet budget vrij voor infrastructuur. “Bij de verhuis naar de Naamsestraat werd van de stad uit wel een deel budget vrijgemaakt voor de verbouwingen. Nu geven we jaarlijks 100.000 euro voor de algemene werking en nog 70.000 euro aan projectsubsidies voor onder andere Artefact,” licht schepen van cultuur Denise Vandevort (CD&V) toe.

Aangezien de stad zelf al heel wat cultuurinstellingen te onderhouden heeft, hoopt Vandevort op steun van FoCI voor STUK: “De infrastructuursubsidies die de regio Leuven, en bij uitbreiding ook Limburg, tot nu toe kregen, liggen en stuk lager dan de rest van het land. Dat is een bezorgdheid die ze ook op het kabinet kennen.”

IN ANDERE HUIZEN

BUDA, KORTRIJK

Bij kunstencentrum Buda in Kortrijk is het gebouw eigendom van de stad. Algemeen directeur Franky Devos legt uit. “Tussen ons en de stad staat een autonoom gemeentebedrijf, dat een aantal taken heeft. Zij doen het beheer van de gebouwen en staan in voor het onderhoud. Wij huren de gebouwen van de stad aan niet-marktconforme prijs. Alle andere kosten zijn voor hen.”

Devos wijst erop dat FoCI slechts eenmalige toelages garandeert. “FoCI zijn geen structurele middelen, maar investeringen aan het gebouw, waarbij eenmalig wordt tussengekomen. Het FoCI gaat nooit tussenkomen in een recurrente kost. Het gaat over grote investeringen die eenmalig gebeuren. Je kan er niet bij terecht als je vraagt om een jaarlijkse toelage van 70.000 euro. Dat gaan ze nooit toekennen.”

VOORUIT, GENT

Stefaan De Ruyck, algemeen directeur bij de Vooruit, maakt een onderscheid tussen kleine verbouwingen en grote renovaties. “Langs de ene kant zijn er investeringsmiddelen voor de verbouwingen van de infrastructuur, langs de andere kant heb je ook onderhoud van je infrastructuur. Voor dat onderhoud mag je de werkmiddelen wel gebruiken.”

Toch blijken die werkmiddelen niet bestemd om grote investeringen mee te doen. Daarvoor zijn er aanvullende middelen, die altijd eenmalig zijn. “Als je een erkend monument hebt, wat bij ons het geval is, kan Monumentenzorg bijspringen.”

Andere mogelijkheden zijn eenmalige investeringsmiddelen via FoCI. Het kan ook via andere partners, zoals de stad, provincie of de universiteit. Dat zijn verschillende stromen die variëren van organisatie tot organisatie.”

In 2013 kreeg de Vooruit van de Vlaamse overheid een FoCI-subsidie van 4,5 miljoen euro verspreid over vier jaar om dringende renovaties uit te voeren.

KAAITHEATER, BRUSSEL

Het Kaaithater in Brussel beheert het gebouw waarin ze gehuisvest zijn, maar is geen erfpachtnemer. Valerie Verminne, zakelijk leider, verduidelijkt: “De Vlaamse Gemeenschap heeft het gebouw in erfpacht en op hun vraag beheren wij het.” In ruil daarvoor krijgt Kaaithater geld uit FoCI. Het kadert in het Brussel-beleid van de Vlaamse Gemeenschap, waarbij ook andere instellingen infrastructuursteun krijgen.

“In 2014 was dat 610.000 euro. Na de besparingen en desindexatie is het bedrag dit jaar gezakt tot 576.000. Er zitten nog andere organisaties in het gebouw die er burelen hebben. De werking van het Kaaithater staat natuurlijk niet helemaal los van infrastructuurbeheer gezien onze kantoren en theaters ook in die gebouwen zitten, maar de middelen zijn wel losgekoppeld van het artistieke werkbudget.”

Timmeren aan de weg

“Als je vertrekt vanuit jezelf, ben je automatisch anders”

LORE STESEL

Je professionele weg uitstippelen in de culturele sector: het is een zware klus. Veto interviewt tweewekelijks jonge makers die dapper de laatste nagels in de muur slaan.

In april van dit jaar opende aan de Vaartkom kunstenaarsatelier Cas-co de deuren. De jonge kunstenaar Lore Stessel nam er onlangs haar intrek. Haar werk, dat zich op het snijpunt van fotografie en schilderkunst bevindt, oogstte onder andere op het fotografiefestival in Deauville veel succes.

ANNA DE SMET, CHARLOTTE VANDIJK EN LOUISE WILLOCX

Probeer jij je als kunstenaar artistiek te onderscheiden?

Lore Stessel: «Als de creatie komt vanuit jezelf, dan onderscheid je je automatisch. Wanneer ik kijk naar werk rondom mij, merk ik soms wel dat iets lijkt op wat ik doe. Maar anderzijds kan ik ook geïnspireerd raken door andere werken. Zelfs dan zal wat ik maak totaal anders uitdraaien. Eigenlijk ben ik niet te veel bezig met te denken dat ik verschillend of beter moet zijn.»

Je gebruikt een bijzondere techniek om schilderkunst en fotografie samen te voegen. Hoe ga je te werk?

Stessel: «Eerst ga ik op zoek naar een ontmoeting met een plaats of een object. Tijdens dat moment maak ik tekeningen en analoge foto's, waaruit ik vervolgens een selectie maak. Het geselecteerde materiaal vormt de basis voor de "fotoschilderijen", die ik via een speciale techniek ontwikkel.»

«Eerst schilder ik een lichtgevoelige emulsie op de plaats waar de foto komt. Vervolgens projecteer ik de foto op het doek in een donkere kamer. Daarop breng ik de ontwikkelaar aan, vervolgens het stopbad en het fixeermiddel. Terwijl ik de ontwikkelaar over het doek giet, wordt de afbeelding stilaan zichtbaar op de plaatsen die ik verkies. Op dat moment komen schilderkunst en fotografie samen.»

Heb je die techniek zelf uitgedacht?

Stessel: «De techniek bestond al en het product dat ik gebruik, kan je kopen in de winkel. Hoe ik precies tewerk ga, heb ik zelf moeten ontdekken. Maar ik ben ook niet de enige die deze techniek toepast.»

Wat wil je vertellen met je kunstwerken?

Stessel: «Ik neem steeds foto's in mijn nabije omgeving. Op doek toon ik graag de kleine gestes en composities uit het alledaagse leven. Als je dat toont op foto of op doek ontstaat een versterking van het gekozen moment. Wat ik fotografeer ligt altijd dicht bij het menselijke of het dierlijke lichaam. Mijn fysieke betrokkenheid is ook belangrijk. Dat zit in de manier waarop ik het werk maak, maar ook in de foto's zelf.»

Organisch gegroeid

Op welk moment besefte je dat je verder wou gaan in kunst?

Stessel: «Op zich is dat op een heel natuurlijke manier gegroeid. Op je achttiende maak je een keuze en dan rol je er vanzelf in. Ook merkte ik dat ik kunst wel ergens nodig heb.»

Als kunstenaar moet je zelf aan de weg timmeren. Heeft je opleiding aan het Sint-Lukas in Brussel en aan de École Nationale Supérieure de la Photographie in Arles je daar voldoende op voorbereid?

Stessel: «Ik heb in mijn kunstopleiding geleerd om met kritiek om te gaan en hoe ik over mijn werk moet communiceren. Je leert hoe je je werk moet verdedigen. Dat zijn belangrijke aspecten van het kunstenaarschap. Verder leerde ik ook dossiers opstellen voor beurzen en wedstrijden.»

«Wat de praktische kant betreft, het papierwerk, de contacten en de organisatie, dat moet je zelf leren. Vandaar dat grotere projecten binnen een bestaand kader comfortabeler zijn. Daar neemt de organisatie die verantwoordelijkheid op. Nu werk ik echter aan een kleinere expositie en daarvoor moeten we alles zelf regelen. Daar komt veel meer bij kijken dan je denkt.»

“Ik heb een kunstenaarsstatuut en dat helpt enorm”

Wat waren je eerste stappen als kunstenaar nadat je je opleiding had afgerond?

Stessel: «Ook dat ging heel organisch. Tijdens je opleiding ontmoet je heel wat mensen, waarmee je later kan samenwerken. Concreet werd ik vanuit mijn opleiding in Arles geselecteerd voor een tentoonstelling op het fotofestival Planche(s) Contact, waarvoor ik gevraagd werd de stad Deauville fotografisch in kaart te brengen. Daar heb ik dan een prijs gewonnen. Zo rol je van het ene in het andere.»

Ondervind je hier in België als beginnend kunstenaar obstakels, die vergeleken met het buitenland kunnen worden vermeden?

Stessel: «De mentaliteit is anders. In New York kan je gewoon met je portfolio een galerij binnenstappen en zijn mensen meteen geïnteresseerd in wat je hebt gemaakt. Ze maken soms meteen tijd om je werk te bekijken. In België daarentegen belandt je portfolio gewoon

op de hoop. Je moet zelf eerst hard werken om uitgenodigd te worden door een galeriehouder.»

Geen bruiloften

Je kan momenteel leven van je kunstenaarschap. Is het moeilijk om een evenwicht te vinden tussen artistieke expressie en geld verdienen?

Stessel: «Dat is inderdaad niet gemakkelijk. Ik heb onlangs het kunstenaarsstatuut kunnen verkrijgen en dat helpt enorm. Om dat statuut te verkrijgen heb je ervaring nodig en er is ook veel administratie mee verbonden, maar ik ben blij dat ik dat statuut na twee jaar papierwerk eindelijk verkregen heb. Dankzij mijn kunstenaarsstatuut krijg ik een maandelijks inkomen, dat genoeg is om mee rond te komen.»

«Daarnaast maak ik momenteel mijn lerarenopleiding af. Als kunstenaar ben je constant met projecten bezig, maar je hebt nooit een vaste werkgever. Dat kan best frustrerend zijn.»

Kom je dan in de verleiding om veel opdrachten aan te nemen, of doe je vooral waar je zelf zin in hebt?

Stessel: «Ik doe altijd waar ik zelf zin in heb. Opdrachten neem ik alleen aan als ik

ze naar mijn hand kan zetten en binnen de richtlijnen vrij ben te doen wat mij interesseert. Reclame of bruiloften doe ik niet. Ik ben misschien een keer op zo'n aanbod ingegaan... dat vond ik genoeg (lacht).»

Waarom heb je voor Cas-co gekozen?

Stessel: «Ik was op zoek naar een stabiele ruimte om in te werken. Cas-co is in dat opzicht perfect omdat het heel goed georganiseerd is. Er is bijvoorbeeld warm water, internet en elektriciteit, wat in andere ateliers vaak niet het geval is.»

«Cas-co heeft ook een gemeenschappelijke keuken, waar ik in contact kom met andere gemotiveerde kunstenaars. Het is heel plezierig om in zo'n omgeving te kunnen werken.»

Cas-co is misschien ook een handige plek om te netwerken?

Stessel: «Cas-co zorgt inderdaad voor een zekere visibiliteit. Daarnaast kom ik op tentoonstellingen en dergelijke andere kunstenaars en galeriehouders tegen. Sommige kunstenaars gaan actief op zoek naar interessante connecties, maar netwerken is niet mijn sterkste punt. Ik ben blij als het op een natuurlijke manier kan gebeuren.»

“Ik doe altijd waar ik zelf zin in heb,” Lore Stessel

De nieuwe Alma Classic
Donderdag 17/12
 Alma 1, Alma 2, Alma 3, Gasthuisberg en Pauscollege

STOOFVLEES MET FRIETJES
 €6

Alma Menu

Week van 14 tot 18 december

Maandag	Luikse pens met rode kool (A1, A2, A3) €3,20 Koninginnenhapje (A1, A2, A3) €4,30 Macaroni met mornaysaus en mix van tomaten en paprika (A1, A2, A3) (V) €5,5 Steak met provencaalse saus en broccoli (A1, A2), A3 €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30
Dinsdag	Romig varkensstoofpotje met champignons (A1, A2, A3) €3,20 Vegetarische balletjes in mosterdsaus en Romanesco groentemix (A1, A2, A3) (V) €4,30 Kippenlapje met Siciliaanse saus, bloemkool en kroketten (A1, A2) €5,50 Mosselen (A1, A2, A3) €8,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30 Koninginnenhapje (A3) €4,30
Woensdag	Hamburger met peperroomsaus en groentenkrans (A1, A2, A3) €3,20 Koninginnenhapje (A1, A2, A3) €4,30 bloemkool kaasburger met schorseneren (A1, A2, A3) (V) €5,50 Scampibrochette met Marco Polo saus, broccoli en saffraanrijst (A1, A2, A3) €6,00 Spaghetti bolognaise (A3) €3,20/€4,30
Donderdag	Spaghetti bolognaise (A1, A2, A3) €3,20/€4,30 Boomstammetje met champignonsaus en vers witloof (A1, A2, A3) €4,30 Rijstschotel met groenten (A1, A2, A3) (V) €5,50 Stoofvlees op zijn Vlaams (A1, A2, A3) €6,00 Koninginnenhapje (A3) €4,30
Vrijdag	Fishsticks met tartaarsaus en slaatje (A1, A2, A3) €3,20 Vogelnestje met tomatensaus en slaatje (A1, A2, A3) €4,30 Tirolerschnitzel met spinazie (A1, A2) €5,5 Chili sin carne met boontjes en gebakken aardappelen (A1, A2, A3) (V) €5,50 Koninginnenhapje (A3) €4,30

A1 = Alma 1
A3 = Alma 3

A2 = Alma 2

GHB = Gasthuisberg

V = Vegetarische schotel

Mosselen
dinsdag 15/12
 in Alma 1, Alma 2, Alma 3, Gasthuisberg en Pauscollege

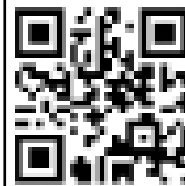
ALMA

6€ met spaarkaart ipv 8€
 1 stempel per warme maaltijd
 6 stempels = volle kaart
 Sparen kan vanaf 23/11

*One man's trash is
 another man's treasure!*

*Inzameling en verkoop van tweedehands
 goederen met een enorm en steeds
 wisselend aanbod!*

de kringwinkel

SPIT

Tijzenmolenstraat 10-12 ~ 3001 Heverlee

www.spit.be

DE GOEDKOOPSTE FUIFZAAL VAN LEUVEN

ALBATROS

Brusselsestraat 15

€ 355 per avond
 € 250 tijdens het weekend

Kringen aangesloten bij LOKO of OSR/OKER krijgen 105 euro korting.

Bij elke vierde fuif van een kring of vereniging binnen hetzelfde academiejaar is de huur van de zaal gratis. En dat geldt ook als je het vatenrecord breekt!

Reservaties en inlichtingen: 016/22.31.09 of albatros@loko.be!

KULEUGEN

Satirische rubriek

sp.a @sp_a · 2h

.@MohamedRidouani bij Leuvense verkiezingen in 2018 kandidaat-opvolger Louis Tobback. Succes Mo! bit.ly/1RzcoSU #leuven

Nobelprijzen te koop op Leuvense kerstmarkt

Op de Leuvense kerstmarkt staat dit jaar een kraampje waar men voor een zacht prijsje een Nobelprijs kan kopen. Stalhouder Ivo Irmeraerts vertelt "De KU Leuven scoort traditioneel laag bij de Nobelprijzen. Ook dit jaar waren er weer geen prijswinnaars." Irmeraerts denkt dat de achterliggende reden daarvoor is dat de Leuvense profen het te druk hebben met 'andere dingen.' Een korte navraag bij rector Torfs lijkt dat te bevestigen "Ga weg! Ga gewoon weg!" tierde Torfs terwijl onze reporter hem aanhoudend lastig viel.

"Ik ben ervan overtuigd dat ik in een behoefte voorzie" gaat Irmeraerts verder.

"Veel mensen verdienen een prijs, maar hebben geen tijd om zichzelf te nomineren voor zo'n prijs. Laat staan dat ze tijd hebben om zo'n prijs op te halen." De kritiek dat zijn prijzen geen enkel draagvlak noch legaal statuut hebben, veegt Irmeraerts van tafel "En dan? Alsof iemand ooit uit zijn functie gezet zou worden omdat hij een nepprijs op zijn cv heeft gezet!"

Ook de zeer gegeerde Estima-prijs, die Irmeraerts helemaal zelf heeft bedacht en waarvoor het selectieproces uiterst vaag is, is voor een redelijk bedrag te koop bij de koopman. (jm)

Kado van de Belgische overheid aan al haar ambtenaren:

Colofon

Veto
's-Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016 22 44 38
Fax 016 22 01 03
e-mail: veto@veto.be
www.veto.be
www.twitter.com/veto_be

Jaargang 42 - Nummer 12
Maandag 14 december 2015

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:
Roderik "De deur van de redactie" De Turck

Redactiesecretaris & V.U.:
Margot "Bij grapjes die niet grappig zijn" De Boeck

's Meiersstraat 5
3000 Leuven

Redactie:
Kalina "Mijn persoonlijke bubbel" De Blauwe, Paul-Emmanuel "AKA Polle" Demeyere, Quinten "Naast de surfplank" Evens, Simon "Op de gemeentegrens van Bruhhe" Grymonprez, Karel "Ik palm voortdurend die van anderen in" Peeters, Heidi "Van zodra ik niet meer alles onder controle heb" Van Rompuy, Jasper "Op een concert van Oscar and the Wolf" Van Loy

Schrijvers:
Naomi "Bij assymetrie" Bonny, Emma Caeyers, Brecht "In een darkroom in Bruhhe" Castel, Thomas "Bij sollicitaties" Cliquet, Yentl "Ter hoogte van de enkels" Cooreman, Anna De Smet, Tobias "Als ze beginnen huilen" Geerinckx-Rice, Louise "Bij het

springen over de bok" Goegebeur, Pjotr Hubin, Maarten "Bij de edele delen van Joes" Langhendries, Joes "Daar begint de mijne" Minis, Sam "Margharetaplein 5, bus 2" Rijnders, Hanne "Aan het einde van de horizon" Van Espen, Evelyne "Op natte rotsen" Van Hecke, Jelle "Bij mezelf" Van Herck, Charlotte Vandijck, Anneleen "27°59' 17" N, 86°55'31"E" van Kuyck, Louise "Swarm" Willocx

Foto's voorpagina: Kalina De Blauwe, Karolien Favoreel, Bart Heleven, Anneluus Vermeersch

Fotografen:
Bart "Bij het bericht XXX van Simon" Heleven, Vincent Peeters, Anneluus "Die van mij is eindelijk" Vermeersch

Tekenaars: Jeroen Baert, Guil-

laume Deprez, Karolien "Overal waar het pijn doet" Favoreel, Pjotr Hubin, Martijn "Lijn 2 tijdens de spits" Stoop,

Dtp:
Brecht Castel, Margot De Boeck, Roderik De Turck, Tim "Bij smalltalk" van Eijzeren, Mika "In de keuken van de Alma" Tuytaerts

Eindredactie:
Brecht Castel, Margot De Boeck, Roderik De Turck, Paul-Emmanuel Demeyere, Karel Peeters, Jasper Van Loy, Heidi Van Rompuy

IT:
Joachim Beckers, Pieter Hiele

Publiciteit:
Alfaset cvba - alfaset@loko.be
016 22 44 38

Drukkerij:
Coldset Printing Partners (Groot-

Bijgaarden)
Oplage: 9.000 exemplaren ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnement?
Wil u ook elke week Veto in de bus? Mail dan uw adres naar margot@veto.be en schrijf 11 euro over op rekeningnummer BE80 0010 9597 1977

Meedoen?
Redactievergaderingen vinden iedere vrijdag plaats om 16 uur en staan open voor iedereen. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, het einde van je comfort zone) zijn welkom op het redactieadres. Lezersbrieven kunnen tot vrijdag 14 uur, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres veto@veto.be. De redactie behoudt zich het recht reacties in te korten of op het internet te publiceren.

Charles Michel

“Er is geen vrijheid zonder veiligheid”

Charles Michel heeft een woelige periode achter de rug. In de internationale pers werd België bestempeld als een “failed state” en de premier moest in Parijs spreken zonder een Belgisch klimaatakkoord. Een terugblik.

JELLE VAN HERCK EN KAREL PEETERS

De regering heeft een aantal vrijheidsberkende maatregelen genomen door de terreurdreiging. Komt het liberale gedachtegoed onder druk te staan?

Michel: «Ik wil absoluut de beste balans vinden. Langs de ene kant moeten we de veiligheid versterken. We zijn geconfronteerd met nieuwe uitdagingen, dat heeft iedereen nu begrepen. Langs de andere kant is het zeer belangrijk voor mij dat we onze fundamentele principes verdedigen, bijvoorbeeld het recht op tegenspraak en verdediging.»

«Ik wil geen keuze maken tussen veiligheid en vrijheid. Ik wil beide. Er is geen vrijheid zonder veiligheid. Dat betekent dat we aandachtig blijven en om de veiligheid te waarborgen onze fundamentele principes niet vergeten.»

Heeft de terreurdreiging de ministers dichterbij elkaar gebracht? Men durft wel eens spreken van het “kibbelkabinet”.

Michel: «De relaties zijn verbeterd. Dat is niet enkel door de terreurdreiging. De laatste maanden merk ik dat de ploeg enorm versterkt is. Het regeerakkoord is het DNA van deze coalitie en dat is beste sleutel voor de sociale bescherming en de creatie van jobs. Zeker op de momenten tijdens dreigingsniveau 4 hebben we elkaar veel gezien.»

«We hebben in moeilijke omstandigheden beslissingen genomen en dat heeft gezorgd voor een grotere samenhang. Dus ja, het heeft een rol gespeeld in de versterking van de relaties tussen de ministers.»

De internationale pers verwees toen naar België als een “failed state”. Hoe gaat u het imago terug opkrikken?

Michel: «We moeten dat relativeren. Er zijn toen gedurende een beperkt aantal

dagen verscheidene artikels verschenen die negatief waren. Dat is echter grotendeels een karikatuur en daarenboven niet correct. Wat wel juist is, is dat vele Europese lidstaten worden geconfronteerd met het probleem van radicalisering. We moeten allemaal de beste maatregelen nemen en uitvoeren.»

«Ik was vorige week in Parijs waar ik heb gesproken met andere regeringsleiders. Veel collega's zijn er zich van bewust dat België moeilijke beslissingen heeft genomen in moeilijke omstandigheden. Maar die negatieve berichten zijn overdreven en het is de rol van de regering om het imago te verdedigen. We zullen dat dan ook doen.»

“Ik was een serieuze student, vooral de eerste jaren dan”

«Ik heb al formeel via de Franse pers laten weten dat Frankrijk ook met zijn eigen problemen zit, de vluchtelingenkampen in Calais bijvoorbeeld. Iedereen moet zijn job doen.»

Burden chain

Sommigen trekken deze evaluatie door naar het klimaatakkoord dat lang op zich liet wachten. Is dat het gevolg van ons constitutioneel bestel?

Michel: «In België, zoals in vele andere federale staten, is er solidariteit. In België is er een belangrijke solidariteit in de vorm van de sociale zekerheid, die op basis van

individuele bijdragen gefinancierd wordt. Voor het klimaat draaide de discussie over solidariteit, maar dan op een ander niveau. Wat groene energie betreft, is Wallonië beter geplaatst. Hernieuwbare energie is daar goedkoper.»

«De verdeling van de financiële lasten is in België een moeilijk debat. Maar dat is ook in andere landen zo. In Duitsland tussen de Länder, in Spanje tussen de regio's. Dat zijn nooit gemakkelijke discussies. In België hebben we natuurlijk een belangrijk verschil, met een federalisme op basis van twee grote deelstaten. In andere federale staten zijn er andere verhoudingen, meer entiteiten.»

Het federale karakter van België is de oorzaak?

Michel: «De discussies rond de *burden chain* (verdeling van de lasten red.) zijn niet nieuw. Het is al jaren dat de regeringen proberen een akkoord te sluiten. Het is zeer positief dat we voor het einde van de Klimaatop in Parijs een akkoord hebben. Zelfs al is dit akkoord niet helemaal volledig. Zo zijn er bijvoorbeeld nog een aantal punten betreffende de solidariteit tussen de deelstaten die nog geconcretiseerd moeten worden.»

Goed slapen

Front National wint in Frankrijk. “Quand il pleut à Paris...” Voelt u ook die protectionistische reflex?

Michel: «Dat is niet nieuw. In Europa halen populistische of demagogische politieke partijen al 15 jaar lang overwinning na overwinning binnen. De Fransen hebben de indruk dat de socialisten en de rechtse partijen geen oplossingen hebben gevonden wat betreft jobcreatie, sociale zekerheid en veiligheid.

Ook in België is er altijd een risico dat dat gebeurt. Maar het beste en het unieke antwoord is volgens mij actie ondernemen. En dat is wat deze regering probeert te doen.»

Momenteel staat de Schengenzone en het vrij verkeer wel op de helling.

Michel: «Ik heb een zeer duidelijke visie voor de toekomst van Europa. Ik ben er

van overtuigd dat de Schengenzone en het vrij verkeer een absolute meerwaarde zijn. Zonder twijfel. We moeten dat ook waarborgen. Maar om dat te kunnen, moeten we zo snel mogelijk effectieve oplossingen vinden voor de controle van de buitengrenzen in Europa.»

«We moeten landen zoals Griekenland en Italië steunen. Ik heb de overtuiging dat Schengen en de buitengrenzen van Europa een collectieve verantwoordelijkheid zijn van alle lidstaten. Ook van België, Duitsland en Frankrijk. We moeten daar meer bij betrokken zijn.»

Het is altijd gemakkelijker beslissingen te nemen die op korte termijn populair zijn dan een langetermijnvisie te ontwikkelen.

Michel: «Dat is de uitdaging voor de politieke partijen. We voeren het dagelijks beleid onder veel druk van de publieke opinie. We moeten dag na dag concrete beslissingen nemen, maar tegelijkertijd ook een visie hebben op middellange en lange termijn. Deze regering doet dat.

“De Schengenzone moeten we waarborgen”

Neem bijvoorbeeld de pensioenhervorming. Het zou veel gemakkelijker zijn geen beslissing te nemen voor 2030, maar dat zou het systeem onbetaalbaar maken. Dat is een kwestie van verantwoordelijkheid om vandaag beslissingen te nemen die nu niet populair zijn met een impact pas vele jaren later.»

U studeerde rechten in Brussel, was u een rustige student of eerder een caféganger?

Michel: «Ik was een serieuze student, vooral tijdens de eerste jaren dan. Dat was minder het geval de laatste jaren (*lacht*).»

Hoe moeten studenten hun cursus verwerken à la Charles Michel?

Michel: «Ik heb geen mirakeloplossing. Goed slapen en weinig alcohol drinken zijn belangrijk. Maar ook op tijd beginnen en op tijd ontspannen.»